

Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
1535 Budapest, Pf. 773.

Tárgy: Alkotmányjogi panasz a 2015. évi CCXIV. törvény ügyében

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ [redacted] - 0/2016
Érkezett:	2016 JÚN 17. Személyes beadvány
Peldány:	1
Melléklet:	9 db
	Kézeltiroda: H/

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted]

[redacted] az Alaptörvény 24. cikkének (2) bekezdés c) pontjában nevesített, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdésében konkretizált alkotmánybíróági hatáskör és ugyancsak az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt indítványozói jogosultság alapján, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt törvényi határidőn belül,

- [redacted] [(1) Indítványozó] [redacted]

- [redacted] [(2) Indítványozó] [redacted]

- [redacted] [(3) Indítványozó] [redacted]

- [redacted] [(4) Indítványozó] [redacted]

- [redacted] ványozó] [redacted]

- [redacted] [(6) Indítványozó] [redacted]

- [redacted] [(7) Indítványozó] [redacted]

- [redacted] ndítványozó] [redacted]

- [redacted] Indítványozó] [redacted]

- [redacted] [(10) Indítványozó] [redacted]

képviselésében, az alábbiak szerint előterjesztett,

ALKOTMÁNYJOGI PANASZT

nyújtom be.

A. KÉRELMEK

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy „a tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési intézkedésekről” szóló 2015. évi CCXIV. törvény (továbbiakban: Törvény)

- 4. §-a,
- 12. § (4) bekezdése,
- 15. § (4) bekezdése,
- 16. § (4) bekezdése,
- 16. § (5) bekezdése,
- 16. § (6) bekezdése és
- 17. § (2) bekezdése

alaptörvény-ellenességét megállapítani és a rendelkezéseket az Abtv. 41. § (1) alkalmazásával megsemmisíteni szíveskedjen.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a 15. § (4) és 17. § (2) bekezdések vonatkozásában az Abtv. 45. § (4) bekezdésében biztosított joggal élve ex tunc, a kihirdetésre visszamenőleges hatályú megsemmisítést alkalmazzon, mivel a 15. § (4) és 17. § (2) bekezdések alkalmazása által az indítványozóknak okozott jogsérelem csak ilyen módon orvosolható.

B. A HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYI ÉS ALAPTÖRVÉNYI RENDELKEZÉSEK

A tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési intézkedésekről szóló 2015. évi CCXIV. törvény, amely a Törvény 19. §-a szerint 2016 január 1-jén lépett hatályba.

B.a. A TÖRVÉNY SÉRELMESNEK TARTOTT RENDELKEZÉSEI

4.§: „E törvény alkalmazásában:

1. befektetési szolgáltató: a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) alapján befektetési szolgáltatási tevékenység folytatására jogosult szervezet;

2. diszkont kötvény: olyan nem kamatozó kötvény, amelyet névérték alatt bocsátottak ki, és a lejáratkor névértéken váltanak be;

3. hozam: az értékpapírszámla-vezető által a kárrendezésre jogosultnak ténylegesen jóváírt

a) kamat összege,

b) eladási és vételi ár különbsége a lejárat előtt az 1. § (1) bekezdése szerinti befektetési szolgáltató által visszavásárolt kötvény esetén,

c) névérték és vételár különbsége diszkont kötvény esetén;

4. vállalkozás: gazdasági tevékenységet folytató jogalany.”

12.§ (4) bek.: „Ha az Alapnak - valamennyi kötelezettségének teljesítését követően - vagyona marad fenn, az a központi költségvetést illeti meg.”

15.§ (4) bek.: „A kárrendezésre jogosult teljes követelése, a követelés biztosítékai, valamint a követeléshez kapcsolódó igények – ide értve a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése, illetve az egyéb kártérítés iránti igényeket is – az ellenérték megfizetésével egyidejűleg e törvény erejénél fogva az Alapra szállnak át.”

16. § (4) bek.: „A kárrendezésre jogosult részére fizetendő ellenérték meghatározása során a (3) bekezdés szerinti összegből le kell vonni a kárrendezésre jogosultnak vagy jogelődjének 2008. január 1-jétől az 1. § (1) bekezdése szerinti kibocsátó által kibocsátott kötvényére tekintettel jóváírt hozamot.”

16. § (5) bek.: „Ha a (4) bekezdés szerinti összeg nem haladja meg a hárommillió forintot, az ellenérték a (4) bekezdés szerinti összeg, csökkentve a BEVA által megfizetett kártalanítás összegével.”

16. § (6) bek.: „Ha a (4) bekezdés szerinti összeg meghaladja a hárommillió forintot, az ellenérték a (4) bekezdés szerinti összeg hárommillió forintot meghaladó részének tizenegy százalékával csökkentett, majd a BEVA által megfizetett kártalanítás összegével csökkentett összeg.”

17. § (2) bek.: „Az Alap a követelés (kötvény vagy pénzkövetelés) átszállásától számított 40 napon belül az adós ellen folyamatban lévő felszámolási eljárásban akkor is jogosult hitelezői igényt érvényesíteni, ha a hitelezői bejelentésre rendelkezésre álló határidő eltelt, függetlenül attól, hogy a követelés eredeti jogosultja a hitelezői igényt bejelentette-e.”

B.b. AZ ALAPTÖRVÉNY HIVATKOZOTT RENDELKEZÉSEI ÉS A KORÁBBI ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI DÖNTÉSEK HIVATKOZHATÓSÁGA

1. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései

Indítványunkban az Alaptörvény következő cikkeinek sérelmét állítjuk (idézve a korábbi alkotmányi szabályozást is a korábbi AB határozatok hivatkozhatósága alátámasztásaként)

Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése:

„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

A korábbi alkotmányi szabályozás:

2. § (1) „A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

Alaptörvény II. cikk:

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

A korábbi alkotmányi szabályozás:

54. § (1) „A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.”

Alaptörvény XIII. cikk:

„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

A korábbi alkotmányi szabályozás:

13. § (1) „A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben szabályozott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

Alaptörvény XV. cikk:

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

A korábbi alkotmányi szabályozás:

70/A. § „(1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.”

Mivel egyes alapvető jogok tekintetében állítunk alaptörvény-ellenességet, indokolt nevesíteni azt, hogy milyen esetben engedi meg az Alaptörvény az alapvető jogok korlátozását.

Az Alaptörvény „Szabadság és felelősség” fejezetében foglalt I. cikkének (3) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

2. A korábbi döntések hivatkozhatósága

Indítványunkban több esetben az Alkotmánybíróság korábbi döntéseire is hivatkozunk, bár tudjuk, hogy Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása (2013. március 25.) 19. cikkének (2) bekezdése 2013. április 1-jei hatállyal megváltoztatta az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések 5. pontját, és annak szövegét a következőképpen állapította meg: „[a]z Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítik. E rendelkezés nem érinti az ezen határozat által kifejtett joghatásokat.”

Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság azonban a korábbi alkotmányon alapuló határozatairól 22/2012. (V. 11.) AB határozatában kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket, ha „az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges.”¹ A korábbi Alkotmányon alapuló határozatokban kifejtett elvi jellegű megállapítások felhasználása tehát megkívánja az előző Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak összevetését és mérlegelését is tekintettel.

„Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdéseknél felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, továbbá szükségesnek mutatkozik ezeknek a meghozandó döntés indoklásába történő beillesztése. Az Alkotmánybíróság – a fenti feltételek vizsgálata mellett – a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként történő megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja, vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának a létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”²

INDOKOLÁS

C. A HATÁSKÖRRE VONATKOZÓ INDÍTVÁNY ELJÁRÁSI FELTÉTELEINEK TELJESÜLÉSE

1. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha

¹ 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [40]

² 13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [27]-[34]

a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és

b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.”

C.a, AZ INDÍTVÁNYOZÓK SZEMÉLYES ÉRINTETTSÉGE

Az alábbiakban előadjuk azokat a tényeket, amelyek ügyfeleim közvetlen érintettségét támasztják alá.

Álláspontunk szerint, jelen indítványban előterjesztett okfejtésünk alapján valamennyi indítványozó esetében fennáll az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti közvetlen érintettség és jogsérelem, mivel az indítványozók valamennyien a felszámolás alatt álló Quaestor Értékpapír Zrt. korábbi ügyfelei, akik a mellékletként csatolt, a Kárrendezési Alap által kiállított kárrendezési határozatok szerint a Törvény hatálya alá tartozó, kárrendezési kérelmet benyújtott, a Kárrendezési Alap által elismerten kárrendezésre jogosult személyek.

A Törvény 2. §-a szerint:

„(1) Kárrendezésre jogosult – a 3. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel – az a magánszemély, jogi személy és más szervezet, aki vagy amely az 1. § szerinti ügyletekből eredően a kibocsátóval vagy a befektetési szolgáltatóval szemben fennálló követeléssel (a továbbiakban: követelés) a befektetési szolgáltató felszámolása jogerős elrendelésének napján és a kárrendezési kérelem benyújtásának napján egyaránt rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdésen túl kárrendezésre jogosult az is,

a) aki az 1. § szerinti ügyletekből eredően a követelést általános jogutódként attól szerezte, aki a követeléssel a befektetési szolgáltató felszámolása jogerős elrendelésének napján rendelkezett,

b) akinek kötvényét nem az (1) bekezdés szerinti befektetési szolgáltató tartja nyilván, azzal, hogy a felszámolás elrendelésének napjára vonatkozó, (1) bekezdés szerinti feltétel arra a befektetési szolgáltatóra vonatkozik, amely számára a kötvényt értékesítette.”

Valamennyi indítványozó tehát a Kárrendezési Alap által igazoltan a Törvény hatálya alá tartozó természetes személy, ahol a Törvény sérelmesnek vélt rendelkezései a panaszosok személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezéseket állapítanak meg, amelynek következtében a panaszosok alapjogai – a D. pontban kifejtett módon – sérülnek³.

Indítványozó] érintettsége

³ 33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]; 3367/2012. (XII. 15.) AB határozat, Indokolás [15]; 3038/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [12]

Az (1) Indítványozó a magasabb kárrendezési arányban részesülők egyike. A BEVA kárrendezés után fennmaradó követelésének viszonylag nagyobb százalékos arányát, 88%-át kapta meg kárrendezésként, és a fennmaradó követelése mintegy 12%-áról kellett lemondania a kárrendezésben való részvételért. Ezzel kapcsolatban fel kívánjuk hívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét a 32/2015. (XI. 19.) AB határozatában az első Quaestor kárrendezési törvénnyel kapcsolatban tett megállapítására, hogy „[a] BEVA által történő, Tpt. szerinti kártalanítás rendszerét a Tv. a hatálya alá eső szabályozási körben is fenntartja, amikor kimondja azt, hogy az általa biztosított kárrendezés a BEVA által kifizetendő kártalanítást meghaladó követelésre vonatkozik”. (32/2015. (XI. 19.) AB határozat, indoklás [72]). A jelen alkotmányjogi panaszban támadott Törvény a kárrendezés során fenntartja az első Quaestor törvény szabályozási megoldását, és ugyancsak a BEVA kárrendezést meghaladó összegre vonatkozik.

Az (1) indítványozó esetében a befizetett vételár 4 298 632 Ft. volt. Ebből fizetett a BEVA 3 102 545 Ft. kártérítést, vagyis a BEVA kártérítést meghaladó, a jelen alkotmányjogi panaszban támadott Törvény hatálya alá eső kár rész 1 196 087 Ft. A károsultak, így az (1) indítványozó is ennek az összegnek és a kárrendezésként kifizethető összegnek az aránya alapján⁴ döntötte el, hogy elfogadja-e a kárrendezést.

Az esettel arra kívánjuk felhívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy még az ilyen viszonylag magas megtérülési százalékok eredményező esetekben is az Alaptörvényben biztosított alapjog sérül, amikor 11%-os önrészt rendel a Törvény levonni, miközben a Törvény nem méltányossági jellegű, ami esetén egy ilyen önrész beleférne a törvényhozót megillető széleskörű mérlegelési jogba.

A méltányossági jelleg hiányát részletesen a D.1. fejezetben fejtjük ki.

érintettsége

Indítványozó]

A (2) és (3) Indítványozó közepes nagyságú kárrendezéshez jut. A (2) Indítványozó a BEVA kártérítés után fennmaradó kára 56%-ához jut hozzá, míg a (3) Indítványozó 55%-ához. Elvben az ilyen 50% körüli esetben lennének a legnehezebb döntési helyzetben a károsultak a kárrendezés elfogadásánál a további követelésről való lemondatással együtt, vagy a kárrendezés visszautasításakor.

A két esettel viszont arra kívánjuk felhívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy ez a döntés nem önkéntes, hanem racionális döntés mellett a Törvény által létrehozott kényszer a kárrendezés elfogadása, függetlenül a kárrendezés százalékos arányától. A Törvény 17. § (2) bekezdése hatásában visszaható hatállyal megemeli az Alapra átszállt követelések prioritását a felszámolási eljárás során, miközben a teljes követelésről való lemondatás a Törvény 15. § (4) bekezdésében oda vezet, hogy az Alapra egy igen nagy, jó eséllyel a teljes bünyügyi zár alatt lévő Quaestor vagyonnál⁵ nagyobb követelés száll át. Ilyen módon a károsultak egyéni érdekérvényesítése a felszámolási eljárás során a jelen alkotmányjogi panasz D.1 fejezetében leírtak szerint ellehetetlenül, ami a Törvény kárrendezésből való kilépést, a kárrendezés visszavonását engedélyező 13. § (5) bekezdését gyakorlati hatását tekintve kiüresíti. Mivel az Alapra átszállt követelések prioritását a Törvény megemeli, az Alapra átszállt követelések elviszik a felszámolás során a teljes Quaestor vagyont, vagyis racionális döntés esetén kényszer a kárrendezés elfogadása.

⁴ A kárrendezésként megállapított összeg 1 053 237 Ft, a BEVA kárrendezés után fennmaradó követelés 1 196 087 Ft, a kettő aránya 88%.

⁵ 44 milliárd 405 millió Ft. Ibolya Tibor fővárosi legfőbb ügyész 2016. feb. 5-i sajtótájékoztatója szerint. Lásd a mellékletet.

Szándékosan ilyen mértékű kárrendezés példáján kívánjuk bemutatni a kárrendezés elfogadásának kényszerét a tisztelt Alkotmánybíróságnak. Az egyéni mérlegeléstől függ, hogy az egyes károsultak mit tartanának elfogadható mértékű kártalanításnak. Megtérülést önálló érdekvérvényesítés esetén eredendően két forrásból remélhetnének az indítványozók: a Quaestor vagyontól, és a felelősnek tartott (jogi) személyek elleni hosszú, bonyodalmas és bizonytalan kimenetű kártérítési perekből. Amikor a biztosabb megtérüléssel kecsegtető Quaestor vagyontól való részesedést a felszámolási eljárás során ellehetetleníti a Törvény az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelésével, akkor a kárrendezéssel kapcsolatos döntési lehetőség formalitássá, míg a kárrendezésben való részvétel kényszerré válik. Ez a 4.1.b. fejezetben részletesen kifejtett módon sérti az (2) és (3) indítványozóknak az Alkotmánybíróság által az Alaptörvény II. cikkéből levezetett jogügyletek létrehozásának szabadságát.

[(7) Indítványozó] érintettsége

A (4), (6) és (7) Indítványozók egyértelműen anyagilag rosszabb helyzetbe kerültek a Törvény elfogadása által, mint lennének annak hatályba lépése nélkül. Egyrészt a Törvény számukra alacsonyabb arányú kárrendezést állapít meg, mint a zár alatt lévő Quaestor vagyon⁶ és a Quaestorral szembeni teljes követelés⁷ aránya. Ez lenne az, amire egy felszámolási eljárás során számíthatnának, figyelembe véve még azt, hogy egyes követelések prioritása magasabb lenne a felszámolás során, mint az Indítványozók kötvényköveteléséé, viszont figyelembe véve azt is, hogy a kötvénykövetelések képezik messze a legnagyobb hitelezői igény csoportot a felszámolás során.

A kárrendezés a BEVA kártérítés után visszamaradó kár csupán 1.6%-át fedezi a (4) Indítványozó, 0.9%-át a (6) Indítványozó és 2.7%-át a (7) Indítványozó esetében.

Az Indítványozók tehát joggal feltételezhetőleg anyagilag rosszabbul járnak a kárrendezésben való részvétellel, mint járnának a felszámolási eljárásban a Törvény hatályba lépése nélkül. Ugyanakkor a kárrendezésben való részvételt gyakorlati hatásában kényszerré teszi az – a Törvény 13. § (5) bekezdésében biztosított kárrendezés visszavonási jogot a hatásában kiürítve – az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése. A (4), (6) és (7) Indítványozók hitelezői igényének kielégítése ellehetetlenül a felszámolás során a Törvény hatálybalépése fogytán az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése miatt (lásd a részletes indoklást).

Indítványozó] érintettsége

Az (5) Indítványozó egyike annak a 10 614 károsultnak, akinek nulla Ft. kárrendezést állapított meg az Alap. A Törvény azonban mégis jelentős hatással van rá, mert az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelésével ellehetetleníti az Indítványozó egyéni érdekvérvényesítését a felszámolási eljárás során. A részletes indoklásban kifejtett módon egyértelműen tulajdont von el tőle a felszámolási eljárásban, miközben az Alapra átszállt követelések prioritását visszahatólag megemeli.

Ugyancsak fel kívánjuk hívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét a következő két tényre:

⁶ 44 milliárd 405 millió Ft. Ibolya Tibor 2016. feb. 5-i sajtótájékoztatója szerint

⁷ 150 milliárd Ft. „fiktív” kötvény, 58 milliárd „valós” kötvény, további néhány milliárd Ft. nem kötvénykibocsátásból eredő követelés

- Az Indítványozó 16 000 775 Ft. összhozamából 13 202 235 Ft-t a Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt. (QPT) által kibocsátott Quaestor Ingatlankötvényekre kapott, és csak 2 848 540 Ft-t kapott Quaestor Hurrira kötvényekre. A Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt. kötvényprogramja 2001 és 2013 között futott, és a kötvényprogram végén a QPT valamennyi kötvénytulajdonost ki tudta fizetni az utolsó fillérig, a tőkét és a kamatot is beleértve.
- Az Indítványozó csak 2001-ben, 2002-ben és 2003-ban kibocsátott Quaestor Ingatlankötvényekkel rendelkezett. Az Ügyészség által benyújtott vádirat csak 2007-től vádolja a Quaestor ügy vádlottjait bűncselekmények elkövetésével.

A Törvény tehát nem csak a kötvények ellenértékét visszafizetni nem tudó Quaestor Hurrira kötvények hozamait rendeli levonni, hanem egy másik olyan jogi személy kibocsátótól kapott hozamokat is, ahol a kötvények kibocsátása az előtt történt, mint amely kezdőidőponttól az ügyészség Quaestor ügyben benyújtott vádirata egyáltalán bűncselekményeket ró a vádlottak terhére, és amely kibocsátó teljes mértékben visszafizette az általa kibocsátott kötvények tőkéjét és kamatait is. Ezáltal pedig hátrányosan megkülönbözteti az Indítványozót, ugyanis az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem csak abban az esetben áll fenn a hátrányos megkülönböztetés alkotmány által tilalmazott (önkényes) módja, ha azonos helyzetben levőket megfelelő indok nélkül eltérően kezel a jogi szabályozás, hanem akkor is, ha különböző helyzetben levőket (e lényeges különbségekre tekintet nélkül) azonos szabályozásban részesít. Az Alkotmánybíróság szerint az egyenlőket egyenlőként, az egyenlőtleneket erre az egyenlőtleneségükre figyelemmel kell kezelnie a jogi szabályozásnak.

[REDACTED] (10) Indítványozó] érintettsége

A (8), (9) és (10) Indítványozók részére nulla Ft. kárrendezést állapított meg az Alap. A Törvény 16. § (4) bekezdése esetükben is levonni rendeli valamennyi 2008. jan. 1. után jóváírt hozamot. Ezzel azonban nem veszi figyelembe azt, hogy a Törvény hatályba lépése előtt lezajlott BEVA kártalanítás a (8) Indítványozó esetében a követelésének 75%-a⁸, a (9) Indítványozó követelésének 79%-a⁹, míg a (10) Indítványozó követelésének 77%-a¹⁰ átszállt a 2001. évi CXX. törvény (továbbiakban: Tpt.) 220. § (2) bekezdése szerint a Befektető-védelmi Alapra.

A Törvény tehát az eredeti kár olyan részének hozamait is levonhatja,

- ami a Törvény hatálybalépésekor már nem is volt az Indítványozók birtokában, mert az a BEVA kártalanítással egy időben átszállt a BEVA-ra,
- amely követelést bekerülési értéken egy másik törvény – a Tpt. – elismeri követelésként, és amely alapján a bekerülési értéket a BEVA már meg is térítette¹¹, és
- amely tőkeköveteléshez nem is rendel kárrendezést, csupán a hozamokat rendeli levonni ezen - a Törvény hatályba lépésekor már nem is az Indítványozók birtokában lévő - követelések után.

⁸ 6 004 200 Ft. a teljes 8 007 309 Ft. követelésből

⁹ 1 983 633 Ft. a teljes 2 504 036 Ft. követelésből

¹⁰ 3 480 448 Ft. a teljes 4 503 527 Ft. követelésből

¹¹ Fontos felhívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a Tpt. szerinti BEVA kárrendezés alkotmányosságát nem vonta kétségbe senki, és a BEVA a felszámolás kezdő napján élő kötvénymennyiség bekerülési értékét téríti a fiktív kötvények esetén.

Az esettel kapcsolatban fel kívánjuk hívni az Alkotmánybíróság figyelmét a kérdés az indítványozók esetén túlmutató jelentőségére. A 10 614 „nullás” károsult többsége azért kapott nulla Ft. kárrendezést tartalmazó határozatot, mert a Törvény olyan kötvények hozamait is levonni rendeli, amelyek már nincsenek is a károsultak birtokában. Ezek egyik legjelentősebb, sok károsultat érintő része a BEVA-ra átszállt követelések hozamainak bevonása a levonások körébe¹². Határozott álláspontunk az, hogy az Alkotmánybíróság 32/2015. (XI. 19.) AB határozat indoklás [94] pontjából semmilyen módon nem következik az, hogy az Alkotmánybíróság a Törvényhozót felhatalmazza arra, hogy olyan múltbéli befektetések hozamait is – álláspontunk szerint visszamenőleges hatályú jogalkotást megvalósítva – levonassa, amely követelések már nincsenek is a Törvény hatálybalépésekor a károsultak birtokában.

C.b. A TÖRVÉNY HATÁLYOSULÁSA SORÁN KÖZVETLENÜL, BÍRÓI DÖNTÉS NÉLKÜL BEKÖVETKEZETT JOGSÉRELEM

Álláspontunk szerint – az alábbiakban előterjesztett érveink alapján – valamennyi indítványozó esetében megvalósul az a helyzet, hogy az *„alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem”, és „nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás”*.

A vitatott szabályok közvetlenül, bírói jogalkalmazói döntés nélkül hatályosuló rendelkezések, *nincs ugyanis olyan hatósági vagy bírósági döntés, amely közvetlenül az alkotmányjogi panasz tárgyát képező, feltételezett alapjogsértést*. Az indítványozók által állított alapjogsérelem tehát közvetlenül a sérelmezett jogszabály rendelkezésének hatályosulásából következik. Ugyan a kárrendezés tényleges mértékéről a Kárrendezési Alap jogosult dönten, e döntés meghozatalára azonban a Törvény adta kereteken belül kerülhet sor, *így az deklaratív típusú*. Az Alkotmánybíróság kizárólag abban az esetben állapíthatná meg a közvetlenség hiányát, ha a jogszabály érvényesüléséhez konstitutív hatályú végrehajtási aktus lenne szükséges, jelen esetben azonban a közvetlenség követelménye szempontjából az a meghatározó, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezések maguk érintik az indítványozók alapjogait¹³.

A törvény alkalmazására, érvényesítésére vonatkozó cselekmények a panasz benyújtásakor ugyan még nem történtek meg, de a jogszabály erejénél fogva olyan jogi helyzet keletkezett, amelynek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az érintettek számára a panaszolt jogsérelmek *záros határidőn belül, elkerülhetetlenül* be fogják következni¹⁴.

C.c. A JOGORVOSLATI LEHETŐSÉG HIÁNYA

Az Indítványozók számára jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre (*„nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati lehetőség”*), emiatt az indítványozás feltétele e vonatkozásban is fennáll.

¹² További ilyen eset kárrendezés számításának kiinduló összegébe bele nem számító, de a hozzá tartozó hozamokat levonni rendelő szabályozás a 30 millió feletti kárral rendelkező károsultak esete a 30 millió feletti követelésük hozamaival. Jelen alkotmányjogi panasz indítványozói között nincs 30 millió feletti kárral rendelkező indítványozó, így az indítványozói jogosultság e kérdésben nem áll fenn. Ettől függetlenül ezt is meg kívánjuk említeni a tisztelt Alkotmánybíróság számára. Ugyancsak hasonló esetet eredményez az, amikor a károsultaktól olyan kötvények hozamait is levonják, amely ellenértékét ők már elutaltatták a Quaestortól.

¹³ 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [30]

¹⁴ 33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [66]; 3244/2014. (X. 3.) AB határozat, Indokolás [19]; 3367/2012. (XII. 15.) AB határozat, Indokolás [15].

C.d. ALAPVETŐ ALKOTMÁNYJOGI KÉRDÉS

Az Abtv. 29. § szerint „[a]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be”.

Álláspontunk szerint a támadott rendelkezések több szempontból is alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmaznak.

- Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint adott alkotmányjogi probléma országos elszaporodottsága, vagy *nagyobb számban ismétlődő*, visszatérő jellege megalapozza annak alapvető jelentőségét¹⁵. A Törvény kétség kívül valamennyi – a társadalom meghatározott részét képező – kárrendezésre jogosult személy alapvető jogait érintő rendelkezéseket tartalmaz, így e rendelkezések vizsgálata túlmutat a jelen indítványban bemutatott eseteken.

- A magánjogi viszonyokba történt jelentős állami beavatkozás önmagában megalapozza az érdemi vizsgálat szükségességét¹⁶.

Úgy véljük, alapvető alkotmányjogi jelentősége van tehát annak, hogy az Alkotmánybíróság a Törvény vonatkozó rendelkezéseit az alább kifejtett alapjogsérelmekkel összefüggésben érdemben vizsgálja.

C.e. EGYÉB FORMAI FELTÉTELEK

1. Indítványunkat az Abtv. 53. § (2) bekezdéséből adódóan – a 26. § (2) bekezdésére vonatkozó előírás miatt – közvetlenül az Alkotmánybíróságnál terjesztettük elő.

2. Indítványunk tartalmazza az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében a „határozott kérelemmel” kapcsolatosan felsorolt kötelező tartalmi elemeket, mivel magában foglalja az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti, az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást, amely egyben az indítványozó jogosultságát megalapozza, az eljárás megindításának az indokait és a jogsérelem lényegét, az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, a támadott rendelkezések alaptörvény-ellenességére vonatkozó részletes okfejtést, továbbá a panasz kifejezett kérelmet fogalmaz meg az alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére. Bár az Abtv. szerint már nem kötelező a jogi képviselő igénybe vétele, az indítványozók jogi képviselővel járnak el, ennek megfelelően csatolva a jogi képviselői jogosultság igazolása is.

3. Mivel a támadott rendelkezés 2016. január 1-jén lépett hatályba, indítványunk az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt elvárást teljesíti: az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül, írásban nyújtottuk be.

4. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz ebben a vonatkozásban „kivételesen” kezdeményezhető. Figyelemmel arra, hogy az (1) bekezdésben elvárt feltételek esetünkben nem állhatnak rendelkezésre, úgy véljük, indítványunk az Alkotmánybíróság eljárásának megindítására e vonatkozásban is alkalmas.

¹⁵ 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [21]; 25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [22];

¹⁶ 3048/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [25];

D. A TARTALMI ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGET ALÁTÁMASZTÓ ÉRVEK ÉS AZOK INDOKOLÁSA

D.1. A törvényi szabályozás egészének alaptörvény-ellenessége: az *ex gratia* jelleg hiánya

Kiindulópontunk az, hogy a Törvény által biztosított juttatások nem minősülnek *ex gratia* jellegű juttatásnak.

Az Alkotmánybíróság 32/2015. (XI. 19.) határozat, indoklás [77] pontjában *ex gratia* jellegű juttatásnak minősítette a 2015. évi XXXIX. törvény alapján nyújtott kárrendezést a Quaestor károsultaknak. Teljes mértékben osztjuk az Alkotmánybíróság ezen álláspontját, ugyanis az kifejtette, hogy „[a] befektetési szolgáltatók fizetéseképtelensége illetve felszámolása estére vonatkozó – teljes vagy részleges – kártalanításra egyetlen befektetőnek sincs alanyi joga”, mégis az első Quaestor törvény egy olyan széleskörű kárrendezést biztosított (a kötvények 30 milliós névértékéig a követelés 100%-át), amivel a kifizetendő kárrendezés össz nagysága lényegesen meghaladta a károsultak a felszámolási eljárás alatt reálisan várható össz megtérülését.

Álláspontunk szerint azonban a jelen alkotmányjogi panaszban támadott Törvényben megállapított kárrendezés nem *ex gratia* jellegű. Az *ex gratia* jelleg ugyanis méltányosságból nyújtott juttatást jelent, amivel a nyereségre törekvés, a gazdasági vállalkozás jelleg határozott jogi álláspontunk szerint összeegyeztethetetlen.

Ibolya Tibor 2016. feb. 5-i, a Tarsoly Csaba és társai elleni vádirat benyújtása kapcsán tartott sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy a Quaestornál „zár alá vett és lefoglalt vagyon értéke több mint 44 milliárd 405 millió forint”¹⁷. Ezzel szemben a Törvény 16. § (4)-(5)-(6) bekezdései az *ex gratia* jellegre hivatkozással olyan levonásokat eszközölnek, ami miatt a kifizetendő kárrendezés mindössze 34.7 milliárd Ft¹⁸. A Quaestor ügyben a lefoglalásokat a nyomozó hatóság a vizsgálat korai szakaszában hajtotta végre, vagyis a lefoglalt vagyon nagysága a Törvényt előterjesztője, az ugyancsak a végrehajtó hatalomhoz tartozó kormányzat számára ismert lehetett. A Kormány nevében a Törvényt előterjesztő Igazságügyi Minisztérium azonban kárrendezésből történő levonásokat az *ex gratia* jellegre hivatkozva saját hatáskörben úgy határozta meg, hogy a kárrendezés teljes összege lényegesen kisebb legyen, mint a zár alá vett és lefoglalt Quaestor vagyon.

A Törvény 17. § (2) bekezdése szerint „[a] kárrendezésre jogosult teljes követelése ... az ellenérték megfizetésével egyidejűleg e törvény erejénél fogva az Alapra szállnak át”. Ezzel egyidőben a Törvény 17. § (2) bekezdése az Alapra átszállt követelések prioritását megemeli, amikor az Alapnak akkor is lehetőséget biztosít a folyamatban lévő felszámolási eljárásokba úgy bejelentkezni, mintha azt a felszámolási eljárás megindulását követő 40 napon belül megtették volna.

¹⁷ Lásd az (A)/1, (A)/2 és (A)/3 mellékleteket. Az AB-nek módjában áll saját hatáskörében az említett adatot leellenőrizni.

¹⁸ Lásd az (B)/1, (B)/2 és (B)/3 mellékleteket. Az AB-nek ugyancsak módjában áll saját hatáskörében ezt az adatot is leellenőrizni.

Az indítványozók szempontjából három felszámolási eljárásnak van a Quaestor cégcsoporton belül különös jelentősége:

- Quaestor Értékpapír Zrt. (továbbiakban: QÉP, a felszámolás kezdetének időpontja: 2015. ápr. 22.)
- Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt. (felszámolás kezdetének időpontja: 2015. dec. 12.)
- Quaestor Hrurira Kft (felszámolás kezdetének időpontja: 2016. márc. 10.)

A Quaestor Hrurira 10 millió Ft. alaptőkével rendelkezik, innen valódi megtérülés nem várható.

A Quaestor Értékpapír Zrt. felszámolási eljárásába a legtöbb Quaestor-károsult be sem jelentkezett a 40 napos határidőn belül, mert bíztak a 2015. évi XXXIX. törvény (továbbiakban: első Quaestor törvény) végrehajtásában, onnan a károsultak nagy része teljes, 100%-os kárrendezést remélt. A Quaestor-károsultak többsége ugyancsak nem jelentkezett be a Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt. felszámolásába sem, mert a Törvény olyan határidőt szabott meg az Alap számára a kárrendezési kérelmek elbírálására, hogy a kárrendezési határozatokat Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt. felszámolási eljárásába való hitelezői igénybejelentés 40 napos határideje után kapták kézhez (valamennyi indítványozó 2016. ápr. 1-én kapta ezt kézhez).

Mindez azt jelenti, hogy a valódi megtérüléssel kecsegtető felszámolási eljárásokban az Alap a rá átszállt követelésekkel úgy be tud jelentkezni, mintha azt a 40 napos határidőn belül az eredeti hitelező megtette volna, és így

- a kárrendezésben részt venni nem kívánó (vagy nullás kárrendezési határozatot kapó, így a kárrendezésből kizárt) eredeti hitelező megtérülési százaléka lényegesen leromlik, ha azt a QÉP és QPT 40 napos hitelezői igénybejelentési határidőn belül megtették, mert az ő kielégítési csoportjukban egy rendkívül nagy, várhatóan a teljes zár alá helyezett Quaestor vagyonnál nagyobb egyedi tétellel jelenik meg az Alap,
- a kárrendezésben részt venni nem kívánó (vagy nullás kárrendezési határozatot kapó, így a kárrendezésből kizárt), de a hitelezői igényét a 40 napos határidőkön belül be nem nyújtó károsultak pedig gyakorlatilag elesnek bármiféle megtérülés esélyétől, mert az Alap egy náluk preferáltabb kielégítési kategóriában jelentkezhet visszaható hatállyal be egyetlen tételben egy akkora követeléssel, ami várhatóan nagyobb, mint a teljes Quaestor összvagyon,
- az Alap pedig nem egyszerűen 100%-os megtérülésre számíthat, hanem egyenesen profitra, hiszen nem csak a kárrendezés erejéig kell lemondani a károsultaknak a követelésükről, hanem a teljes követelésről, amivel az Alap az indítványozóknál kedvezőbb feltételekkel tud bejelentkezni hitelezői igényként a felszámolási eljárásba.

Szeretnénk felhívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy

- az Alap kárrendezésének maximális értéke a Quaestor kárrendezésén belül 34.7 milliárd Ft., míg a zárolt Quaestor vagyon 44 milliárd 405 millió Ft.,
- az Alap az utólagos hitelezői igénybejelentésével előnyösebb helyzetbe kerül a felszámolói eljárásban, mint az indítványozók,
- az Alapra mindenképpen nagyobb követelés száll át, mint kifizetett kárrendezés mert a teljes követelésről le kell mondani.

Mindez gyakorlatilag kiüresíti a Törvény 13. § (5) bekezdésében biztosított jogot a kárrendezési kérelem visszavonására. Racionális döntés mellett ugyanis az indítványozók nem várhatnak érdemi megtérülést, ha a kárrendezésben nem kívánnak részt venni, és az egyéni érdekérvényesítést választják, mert az Alapra átszállt hitelezői igény meg fogja előzni az övékét a felszámolási eljárás során. Ez pedig egy öngerjesztő

ciklus, ha kisebb megtérülési százalékkal is beszállnak károsultak a kárrendezésbe, az Alapra átszállt, a kárrendezésen felüli hitelezői igény aránya megnő, ami miatt az Alap akkor is profithoz jut a teljes megtérülésen túl, ha nem jut hozzá a teljes rá átszállt hitelezői igényéhez a felszámolási eljárás során.

Határozott jogi véleményünk szerint az ex gratia jelleg és a profitorientáltság egymással nem összeegyeztethető fogalmak, vagyis szemben az első Quaestor törvénnyel a jelen beadványban támadott Törvény álláspontunk szerint nem ex gratia jellegű. Ráadásul maga a Törvényalkotó is reális esélyként számít a profitra, ugyanis rendelkezik annak a költségvetés javára történő elvonásáról a Törvény 12. § (4) bekezdésében: „[h]a az Alapnak - valamennyi kötelezettségének teljesítését követően - vagyona marad fenn, az a központi költségvetést illeti meg”. Erre pedig a kárrendezés szabályozása miatt minden esély megvan.

Emiatt álláspontunk szerint alaptörvény-ellenes a Törvény minden olyan rendelkezése, amely csak egy ex gratia jellegű juttatás esetén férne bele a Törvényhozót megillető széleskörű mérlegelési jogkörbe, így alaptörvény-ellenesek a Törvény 4. §-a, 12. § (4), 15. § (4), 16. § (4)-(5)-(6) és 17. § (2) bekezdései. Ezek egy része álláspontunk szerint még egy ex gratia jellegű juttatás során is alaptörvény-ellenesnek minősülne.

Az ex gratia jelleg hiányát nem egyedül a felszámolási eljárás alapját követő vagyon – végeredményben a költségvetés számára történő - elvonása alapozza meg. Az ex gratia jelleg hiánya akkor is fennmaradna, ha pl. egy újabb vagyonbecslés során kiderülne, hogy az Alap által kifizetett kárrendezés enyhén magasabb, mint a zár alatt lévő Quaestor vagyon értéke. A Törvény ugyanis eredendően nem méltányosságból juttat, hanem egyszerűen átrendezi a kár megtérülését a károsultak között. Egyeseknek ugyan lényegesen magasabb megtérülést biztosít, mint azt reálisan a felszámolási eljárás során várhatnának, viszont ezt úgy éri el, hogy 10 614 károsult egyáltalán nem részesül kárrendezésben, köztük az (5), (8), (9) és (10) indítványozók, míg további ezek, így a (4), (6) és (7) indítványozók pedig ugyancsak hátrányosabb helyzetbe kerültek, mint lennének a Törvény hatályba lépése nélkül.

A Törvény nevével ellentétben ugyanis nem rendezi a károkat, akár csupán részlegesen, hanem egyszerűen átrendezi a kár megtérülését a károsulti kör tagjai között. A károk megtérülésének átrendezése viszont hátrányosabb helyzetbe hozza a károsulti kör egy részét. Mindenképpen igaz ugyanis, hogy több tízmilliárd forint nagyságrendű Quaestor vagyon van bűnügyi zár alatt, van tehát valós esély bizonyos százalékos megtérülésre a felszámolási eljárás során. Az Alapra átszállt követelések prioritásának megemlése oda vezet, hogy a felszámolási eljárás során a károsultak hitelezői igényének megtérülése a fentiekben már kifejtett módon ellehetetlenül. Így a Törvény az (5), (8), (9) és (10) indítványozóktól oly módon von el a felszámolási eljárás során érvényesíthető hitelezői követelést, hogy azokért semmiféle kárrendezést nem nyújt. A (4), (6) és (7) indítványozók számára pedig racionális döntés mellett kényszerré válik a kárrendezésben való részvétel, mert ugyan a kárrendezés mértéke nem éri el a bűnügyi zár alatt lévő Quaestor vagyon és a teljes hitelezői követelés feltételezett nagyságának az arányát, de az Alapra átszállt követelések prioritásának megemlése miatt semmiféle esélyük nem marad a hitelezői igényük érvényesítésére a felszámolási eljárás során.

Álláspontunk szerint ellentétes az ex gratia jelleggel, hogy a Törvény elsődlegesen nem külső forrásból juttat a kárrendezés alanyaik, hanem eredendően csak átrendezi a kár megtérülését. A kárrendezéssel ténylegesen jól járóknak juttatott – esetükben a felszámolási eljárás során várható megtérülésnél lényegesen magasabb - kárrendezés elsődleges forrása ugyanis a velük azonos homogén csoportba tartozó más károsultaktól a felszámolási eljárás során egyébként érvényesíthető követelésből elvonásából adódik.

Emiatt álláspontunk szerint akkor is alaptörvény-ellenes a Törvény minden olyan rendelkezése, amely csak egy ex gratia jellegű juttatás esetén férne bele a Törvényhozót megillető széleskörű mérlegelési jogkörbe, ha pl. egy újabb vagyonbecslés során kiderülne, hogy az Alap által kifizetett kárrendezés enyhén magasabb, mint a zár alatt lévő Quaestor vagyon értéke. Így alaptörvény-ellenesek a Törvény 4. §-a, 12. § (4), 15. § (4), 16. § (4)-(5)-(6) és 17. § (2) bekezdései.

Ugyanakkor (az ex gratia jellegű indoklásra történő hivatkozástól eltekintve) nem tekinthető a Törvény egy faktoring jellegű gazdasági tevékenység alaptörvény-konform szabályozásnak sem, ahol az Alap kétes követeléseket vásárol fel diszkont áron. Egy a faktoring jellegű tevékenységgel összeegyeztethetetlen, hogy a faktoring tevékenység mellékhatásaként csökkentse a kárrendezésből teljesen kizárt¹⁹ (5), (8), (9) és (10) Indítványozók megtérülési esélyét a felszámolási eljárás során, illetve a megtérülési esély csökkentésével belekényszerítse a (4), (6) és (7) Indítványozót a kárrendezésben való részvételre, noha a felkínált kárrendezési százalék lényegesen rosszabb, mint a zár alatt lévő fellelt Quaestor vagyon²⁰ és a Quaestorral szembeni hitelezői összkövetelések²¹ aránya.

D.1.a., Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme – a jogalkotói hatalommal való visszaélés kérdésköre

Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés: „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*”

A Törvény a fentiekben kifejtettek miatt álláspontunk szerint nem felel meg az ex gratia jellegű juttatások kritériumainak, vagyis a 31/1998. (VI. 25.) AB határozat megfogalmazott gondolatmenet szerint alaptörvény-ellenes, amely szerint „*alkotmányellenes az olyan rendelkezés is, amely amiatt ütközik az említett tilalomba, mert a jogalkotó valamely jogintézményt nem annak jogrendszeren belüli rendeltetése szerinti célra használt fel*”. Egy ex gratia jellegű törvény álláspontunk szerint nem lehet a profitorientált. Összeférhetetlen vele az, hogy nem (méltányosságból) juttat valamit, amiből az következne, hogy egyértelműen javul minden károsult helyzete, de legalábbis egyiküké sem romlik. Ezzel szemben a Törvény csak átrendezi a hitelezői megtérülést, hiszen

1. a korábban hozamot még nem kapott, 3 millió Ft. alatti követeléssel rendelkező károsultak 100% kárrendezésre számíthatnak, míg a felszámolási eljárásban ennél alacsonyabb megtérülés várható,
2. viszont a kárrendezésben nem részesülő (5), (8), (9) és (10) Indítványozók az Alapra átszállt követelések prioritásának megemlése miatt egyértelműen rosszabb helyzetbe kerülnek a felszámolási eljárás során, mint kerülnének a Törvény nélkül, miközben kárrendezést egyáltalán nem kapnak,
3. a rendkívül csekély százalékos arányú kárrendezést kapó (4), (6) és (7) Indítványozók is várhatóan hátrányosabb helyzetbe kerülnek, mint kerülnének a Törvény nélkül, mert a saját érdekérvényesítésének útját a felszámolási eljárás során az (5), (8), (9) és (10) Indítványozókhoz hasonlóan ellehetetleníti a Törvény, így az egyéni érdekérvényesítést választaniuk irracionális, noha a megítélt kárrendezésük lényegesen alacsonyabb annál, ami a zár alá vett Quaestor vagyon és a hitelezői követelések feltételezett össz nagyságának arányából következne,

¹⁹ Tehát faktoring jellegű tevékenységet feltételezve a faktoringból kizárt.

²⁰ 44 milliárd 405 millió Ft zárolt Quaestor vagyon

²¹ 58 milliárd Ft. valós kötvény, 150 milliárd Ft. „fiktív kötvény”, további néhány milliárd Ft. feltételezett egyéb hitelezői követelés

4. miközben a Törvényhozó reális esélyként számol profittal az Alap működésének végén, amikor azt a Törvény 12. § (4) bekezdése értelmében a költségvetésbe fizetteti be, amivel egyértelműen a Quaestor-károsultakra jutó hitelezői megtérülést csökkenti totál szinten.

Az Alkotmánybíróság 31/1998. (VI. 25.) határozatában kimondta, hogy „*a demokratikus jogállamokban – így hazánkban is – a joggal való visszaélés tilalmának érvénye nem szorítkozik egyetlen jogágra, hanem e tilalom – az egyes jogágak sajátosságaitól függő formában – az egész jogrendszerben érvényre jut. A Magyar Köztársaságban az említett tilalomnak az egész jogrendszerre kiterjedő általános érvénye közvetlenül az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdéséből vezethető le*”. Továbbá „*[a] kifejtetteknek megfelelően érvényesül a joggal való visszaélés tilalma a közjogban is, ahol e tilalom egyaránt irányadó a jogalkotó szervek, a jogalkalmazó szervek, illetőleg az ügyfelek magatartására*”.

Ugyanezen AB határozat szerint „*törvényalkotót is köti a jogalkotói hatalommal való visszaélés tilalma*”.

A rendeltetésszerű jogalkotás követelményével kapcsolatban az Alkotmánybíróság a 18/2008. (III. 12.) AB határozatában is megerősítette, hogy „*[a]z Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a joggal való visszaélés tilalmának közjogi alkalmazása során valamely jogintézmény nem rendeltetésszerű alkalmazását tekintette a tilalom megsértésének. [pl.: 31/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 240.; 29/2005. (VII. 14.) AB határozat, ABH 2005, 316.; 5/2007. (II. 27.) AB határozat, ABK 2007. február, 88, 91.]*”

A fentiek szerint jogalkotói hatalommal való visszaélést, tehát az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét jelenti az, amikor ex gratia jellegű juttatásként szabályoz egy eredendően profitorientált – faktoring jellegű - tevékenységet. Ezt nem a Törvény egyetlen paragrafusa illetve bekezdése okozza, hanem 4. §-a, 12. § (4), 15. § (4), 16. § (4)-(5)-(6) és 17. § (2) bekezdései együttesen.

A jogalkotói hatalommal való visszaélés megítélését érdemben az sem változtatná meg, ha pl. egy újabb vagyonebecslés során kiderülne, hogy az Alap által kifizetett kárrendezés enyhén magasabb, mint a zár alatt lévő Quaestor vagyon értéke. A kárrendezés elsődleges forrása ebben az esetben is a más károsultaktól a elvont vagyon lenne, vagyis csupán a károk átrendezéséről beszélhetünk, ami a D.1. fejezetben részletesen ismertetett indoklás szerint ugyancsak megvalósítja a jogalkotói hatalommal való visszaélést, így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét jelenti. Vagyis ez esetben is alaptörvény ellenesek a Törvény 4. §-a, 12. § (4), 15. § (4), 16. § (4)-(5)-(6) és 17. § (2) bekezdései együttesen.

Az alaptörvényellenesnek ítélt rendelkezések: a Törvény 4. §-a, illetve 12. § (4), 15. § (4), 16. § (4), 16. § (5), 16. § (6) és 17. § (2) bekezdései.

E kérdésben érintett: valamennyi Indítványozó

D.1.b., Az Alaptörvény II. cikkének sérelme – a jogügyletek létrehozásának szabadsága

Alaptörvény II. cikk: „*Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.*”

Az Alkotmánybíróság 8/1990. (IV. 23.) AB határozatában leszögezte: „*Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. általános személyiségi jog egyik megfogalmazásának tekinti. A modern alkotmányok, illetve alkotmánybírói gyakorlat az általános személyiségi jogot különféle aspektusaival nevezik meg: pl. a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogként, az önrendelkezés szabadságához való jogként, általános cselekvési szabadságként, avagy a magánszférához való jogként. Az általános*

személyiségi jog anyajog, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.” Ezt a jogot tovább kifejtve az AB a 24/1996. (VI. 25.) AB határozatában megállapította, hogy „[a]z általános cselekvési szabadság egyik megnyilvánulási formájának tekinthető a jogügyletek létrehozásának szabadsága, az önálló, minden hatalmi befolyástól mentes döntési jog az ilyen ügyletekben”.

Jelen alkotmányjogi panasz D.1. szekciójában kifejtettek szerint a törvényi szabályozás egésze kiüresíti, formálissá teszi a Törvény 13. § (5) bekezdésében biztosított jogot a kárrendezési kérelem visszavonására. Az ott kifejtettek szerint racionális döntés mellett ugyanis az indítványozók nem várhatnak érdemi megtérülést, ha a kárrendezésben nem kívánnak részt venni, és az egyéni érdekérvényesítést választják, mert az Alapra átszállt hitelezői igény meg fogja előzni az övékét a felszámolási eljárás során.

A jogügylet létrehozásának szabadságához a jogügylettől való elállás – megfelelő feltételek fennállása esetén való - szabadsága is hozzátartozik. Az indítványozók adásvételi szerződést kötöttek Quaestor Hurrira kötvények vásárlására, amiből következik az, hogy a kibocsátó fizetéseképtelensége esetén hitelezői igényekkel léphetnek fel a felszámolási eljárás során, illetve a kötvényforgalmazó jogszabálysértő magatartása esetén jogi úton akár kártérítési igényekkel lépjenek fel a forgalmazóval szemben. Mivel a törvényi szabályozás egésze kiüresíti, formálissá teszi a Törvény 13. § (5) bekezdésében biztosított jogot a kárrendezési kérelem visszavonására, racionális döntés mellett kényszerrel hoz létre a kárrendezésben való részvételre. Ezzel együtt a Törvény 15. § (4) bekezdése értelmében le kell mondani a teljes további követelésről is, vagyis az adásvételi szerződésből adódó jogról, a hitelezőként való részvétel jogáról a felszámolási eljárás során. Mindezt *ipso iure* módon, a jogügylet létrehozásának szabadságához tartozó jogügylettől való önkéntes elállás jogát sértve, amikor kényszerként jelenik meg az adásvételből származó jogoktól való elállás, ami végső soron az Alaptörvény II. cikkének sérelmét jelenti.

Az Alkotmánybíróság 7/2006. (II. 22.) AB határozatában megállapítja, hogy „[a]z, hogy a szerződési szabadság joga végső soron az emberi méltósághoz való jogból levezethető, nem jelenti azt, hogy az egyszerűsített alapjogi védelmet is kap”, illetve azt, hogy „[a]z Alkotmányból így módon levezetett szerződési szabadság korlátozása akkor nem alkotmányosértő, ha a korlátozásnak ésszerű indoka van. [16/1995. (III. 13.) AB határozat, ABH 1995, 466.; 66/1995. (XI. 24.) AB határozat, ABH 1995, 333.]”.

Az AB 32/1991. (VI. 6.) AB határozatában leszögezte: „Minden olyan szerződés, amelyet a szerződés megkötését követően nem rögtön teljesítenek, bizonyos fokú kockázatot jelent a felek számára. A szerződéskötést követően ugyanis olyan változások állhatnak be, amelyek eredményeként a szerződés gazdasági egyensúlya teljesen felborulhat, de legalábbis jelentős aránytalanságok következhetnek be. Ha ezeket a szerződő felek megállapodásukkal, szerződésmódosítással nem tudják rendezni, ezek kiküszöbölése ugyancsak a szerződésekbe történő beavatkozást teheti szükségessé. A beavatkozás történhet bírói úton és történhet törvényi vagy rendeleti úton is. A bíróság feladata egy-egy konkrét szerződés megbomlott egyensúlyát helyreállítani. A társadalmi méretű változásoknak a szerződések nagy tömegét azonosan érintő következményeit azonban az egyes peres eljárások keretei között nem lehet célszerűen megoldani, itt már indokolt, hogy a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást.”

Vagyis önmagában az még nem alaptörvény-ellenes, hogy a Törvény az évekkel ezelőtt kötött kötvény adásvételekből adódó jogviszonyokba beavatkozik. Jogellenessé az teszi, hogy a felszámolási eljárás során kialakult hitelezői igényekbe is beavatkozik, méghozzá a károsultak egy jelentős részének számára hátrányos módon. Itt pedig nem álltak be változások, kezdetekben is viszonylag rossz megtérüléssel lehetett

számolni²², és a hitelezői kielégítési esélyek azóta sem változtak. Ha tehát a Törvény olyan rendelkezést tartalmazna, amivel egyetlen károsult sem járna rosszabbul, mint amilyen helyzetben a Törvény nélkül lenne a felszámolási eljárás során, az nem ütközne az Alaptörvény II. cikkébe. Azonban az (5), (8), (9) és (10) indítványozók hátrányosabb helyzetbe kerülnek az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése miatt. A (4), (6) és (7) indítványozók pedig amiatt kerülnek hátrányosabb helyzetbe, mert a Törvény gyakorlati hatását tekintve kiüresíti a 13. § (5) bekezdésében biztosított jogot a kárrendezési kérelem visszavonására, mert a felszámolási eljárás során várható megtérülésnél alacsonyabb arányt biztosít, viszont az Alapra átszállt követelések prioritását megemeli, amivel a nevezett indítványozók felszámolási eljárás során történő érdekérvényesítését ellehetetleníti. A (4), (6) és (7) indítványozók számára tehát hatásában kényszer a kárrendezésben való részvétel (mivel a felszámolási eljárásban az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése miatt érdemi megtérülésre nem számíthatnak), aminek keretében le kell mondaniuk az adásvételi szerződésekben szerzett jogaikról, így sérül a jogügylet létrehozásának szabadságához (jelen esetben az attól való elállás szabadságához) fűződő joguk. A (2) és (3) indítványozók esetében pedig a mérlegelési joguk veszik el, ami a jogügylet létrehozási szabadságjogának fontos kelléke.

A kárrendezés során az igen alacsony és a magasabb megtérülési aránnyal rendelkező indítványozók esetével arra kívánjuk felhívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy az Alaptörvény II. cikkének sérelme a kárrendezésben való részvétel mérlegelési lehetőségének elvesztése miatt áll fenn. Ez független attól, hogy az egyes konkrét indítványozók mit tartanak a maguk számára elfogadható kárrendezési aránynak, amely mellett önként is élnének a kárrendezéssel. Mindezen alaptörvény-ellenes szabályozásnak lényegi részét képezi, hogy a Törvény egyes indítványozók számára hátrányos módon beavatkozik a folyamatban lévő felszámolási eljárásokba is.

Ugyancsak fontos részlet, hogy a zár alatt lévő Quaestor vagyon az ügyészség értékelése szerint mintegy 44 milliárd Ft., a Törvény alapján 34.7 milliárd Ft. kárrendezés jut a károsultaknak, a különbözetet pedig explicit módon a költségvetés számára rendeli elvonni a Törvény 12. § (4) bekezdése. Vagyis a Törvény eredendően nem többletmegtérülést juttat, hanem csupán átrendezi a Quaestor vagyomból remélt megtérülést a hitelezők – így az indítványozók – között, amiből szükségszerűen következik az, hogy a károsultak széles köre rosszabbul jár, mint járna a Törvény nélkül.

Álláspontunk szerint nem a Törvény egyes rendelkezései önmagukban, hanem a Törvény több rendelkezése együttes hatásában okozza az alaptörvény-ellenességet.

Az Alaptörvény ellenesnek ítélt rendelkezések: a Törvény 4. §-a, illetve 12. § (4), 15. § (4), 16. § (4), 16. § (5), 16. § (6) és 17. § (2) bekezdései.

E kérdésben érintett: (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozók.

D.1.c., Az Alaptörvény XIII. cikkének sérelme – a tulajdonjog sérelme

²² A zár alatt lévő Quaestor vagyon 44 milliárd 405 millió Ft. Ibolya Tibor fővárosi legfőbb ügyész 2016. feb. 5-i sajtótájékoztatója szerint, amivel szemben 58 milliárd Ft-nyi „valós” és 150 milliárd Ft-nyi fiktív kötvénykibocsátásból eredő követelés van, amihez hozzájön vélhetően még további néhány milliárd egyéb hitelezői követelés.

Alaptörvény XIII. cikk:

„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

A Törvény 16. § (4)-(5)-(6) bekezdései olyan mértékű levonásokat írnak elő, ami miatt az (5), (8), (9) és (10) indítványozók egyáltalán semmilyen kárrendezést nem kapnak. A (4), (6) és (7) indítványozók pedig a felszámolási eljárás során a jelen alkotmányjogi panaszban támadott Törvényben megállapított kárrendezésnél magasabb megtérülésre számíthatnának a korábban már kifejtett módon, ha a Törvény 17. § (2) bekezdése nem emelné meg az Alapra átszállt követelések prioritását. Különösen sérelmes az, hogy a Törvény hatásában olyan károsultak kielégítési esélyét is rontja a folyamatban felszámolási eljárás során, akik számára semmiféle kárrendezést nem állapít meg, mint pl. az (5), (8), (9) és (10) indítványozók esetében.

Emiatt álláspontunk szerint alaptörvény ellenes

- elsődlegesen a Törvény 4. §-a, 12. § (4), 15. § (4), 16. § (4)-(5)-(6) és 17. § (2) bekezdései, mert együttesen hoznak létre olyan szabályozást, hogy egyes károsultak, így a (4), (5), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozók hátrányosabb helyzetbe kerülnek, mint kerülnének a felszámolási eljárás során. illetve
- másodlagosan a Törvény 17. § (2) bekezdése, amely az Alapra átszállt követelések prioritását megemeli.

Elsődleges, a Törvény több rendelkezését támadó álláspontunkkal kapcsolatban felhívjuk a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a tulajdonjog korlátozása önmagában még nem lenne alaptörvény-ellenes. Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése szerint „*Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet*”. Vagyis a tulajdonjog korlátozása a Törvény 15. § (4)²³ és 17. § (2)²⁴ önmagában nem lenne alaptörvény-ellenes, ha ahhoz a Törvény 16. §-a olyan kárrendezést biztosítana, amivel minden indítványozó illetve minden károsult vagy jobb, vagy legalább azonos helyzetbe kerülne, mint ahol a Törvény elfogadása nélkül lenne. A Törvény azonban a (5), (8), (9) és (10) indítványozók esetében egyáltalán nem állapít meg kárrendezést, miközben a felszámolási eljárás során hátrányosabb helyzetbe hozza az indítványozókat, mint lennének a Törvény nélkül, az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése miatt. A (4), (6) és (7) indítványozók pedig az (5), (8), (9) és (10) indítványozókkal kerülnek azonos helyzetbe, ha nem kívánnak részt venni a kárrendezésben, illetve az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében említett „*teljes, feltétlen kártalanítás*” nem történik meg a kárrendezésben való részvétel esetén, mert a Törvény számukra lényegesen alacsonyabb kárrendezést állapít meg, mint az a bűnügyi zár alatt lévő Quaestor vagyon és a feltételezhető hitelezői követelések²⁵ arányából következne.

A tulajdonjog sérelmének tilalma független attól, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság osztja-e azon álláspontunkat, hogy a Törvény nem ex gratia jellegű vagy pedig igen. A tulajdonjog sérelme a (4), (5), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozók esetében mindenképpen fennáll, akár ex gratia jellegűnek tekintjük a törvényt, akár egy faktoring jellegű gazdasági tevékenység szabályozásának. Az (5), (8), (9) és (10)

²³ Teljes követelésről lemondatás

²⁴ Az Alapra átszállt követelések prioritásának hatásában visszamenőleges megemelése a felszámolási eljáráson belül

²⁵ A Budapesti Legfőbb Ügyész sajtótájékoztatója szerint 44 milliárd Ft-nyi Quaestor vagyon van bűnügyi zár alatt

indítványozókat ugyanis a levonások körének meghatározásával kizárja a kárrendezésben részesülők köréből a Törvényhozó, miközben a megtérülési esélyét a felszámolási eljáráson belül csökkenti az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelésével, míg a (4), (6) és (7) indítványozókat egy olyan kárrendezési mérték elfogadására kényszeríti, ami lényegesen alacsonyabb, mint a zár alatt lévő Quaestor vagyon²⁶ és a Quaestorral szembeni hitelezői összkövetelések becstelt nagyságának az aránya.

Önkéntes részvételtől tehát a (4), (6) és (7) indítványozóknál sem beszélhetünk, ugyanis az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése az ő egyéni érdekérvényesítésüket is ellehetetleníti a kárrendezésből történő esetleges kilépés esetén. Ugyanez ráadásul fennáll az átlagos megtérülési aránnyal rendelkező (2) és (3) indítványozók esetén is. Vitatható, hogy ők a kárrendezésben való részvétellel jól járnak, vagy rosszul, de az vitathatatlan, hogy gyakorlati hatását tekintve az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése azt jelenti, hogy az egyéni érdekérvényesítés lehetősége az esetükben is ellehetetlenül.

Az Alaptörvény ellenesnek ítélt rendelkezések:

- elsődleges álláspontunk szerint a Törvény 4. §-a, illetve a 12. § (4), 15. § (4), 16. § (4), 16. § (5), 16. § (6) és 17. § (2) bekezdései.
- másodlagos álláspontunk szerint szűkebb értelmezés esetén a Törvény 17. § (2) bekezdése.

E kérdésben érintett: A (4), (5), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozók közvetlenül, a (2) és (3) indítványozók kisebb mértékben.

D.2. Az egyes részletszabályok alaptörvény-ellenessége

D.2.1., A hozamszámítás definíciójának diszkriminatív volta - Az Alaptörvény XV. cikkének sérelme

A Törvény 4. § szerint:

„E törvény alkalmazásában: ...

2. diszkont kötvény: olyan nem kamatozó kötvény, amelyet névérték alatt bocsátottak ki, és a lejáratkor névértéken váltanak be;

3. hozam: az értékpapírszámla-vezető által a kárrendezésre jogosultnak ténylegesen jóváírt

a) kamat összege,

b) eladási és vételi ár különbözete a lejárat előtt az 1. § (1) bekezdése szerinti befektetési szolgáltató által visszavásárolt kötvény esetén,

c) névérték és vételár különbözete diszkont kötvény esetén...”

A Quaestor nem csak a diszkont kötvényeket értékesítette a névértéktől eltérő értéken, hanem a kamatozó kötvényeket is. A nem diszkont kötvényeket tipikusan a névérték feletti értéken forgalmazták, lásd az (5)

²⁶ 58 milliárdnyi „valós” kötvény, 150 milliárdnyi „fiktív” kötvény, további néhány milliárd Ft. feltételezett egyéb hitelezői követelés

Indítványozó adásvételi szerződéseit²⁷. Ennek két oka volt: egyrészt a kötvényeket az Indítványozók rendszerint nem a kibocsátás vagy a kamatforduló napján vették, vagyis már volt bennük egy felhalmozott kamat, amit befizettek. Ez mindig növelte a vételárat. Másrészt pedig a Quaestor szándékosan eltérítette a hozamot a névleges kamattól. Ennek oka az volt, hogy az elmúlt években csökkenő kamattrend volt, és ezt követte le ezzel a megoldással a Quaestor. Ahogy csökkentek a kamatok, és volt egy már megállapított kamattal rendelkező kötvény, úgy növelte a Quaestor a kötvények bekerülési árát. Így a közgazdasági értelemben vett hozam – ami nem azonos a Törvény 4. §-ban definiált hozammal – mindig megfelelt az aktuálisan csökkenő kamattrendnek. Az indítványozók szempontjából a lényeg az, hogy emiatt majdnem mindig magasabb volt a kötvények bekerülési értéke, mint a névérték. Volt már egy felhalmozott kamat a vásárláskor. Felhívjuk a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét az (5) Indítványozó Quaestor Hurrira kötvényekre vonatkozó adásvételi szerződéseiben szereplő felhalmozott kamat tételre.

Akkor, amikor a Quaestor az első kamatfizetést teljesítette, akkor részben tényleges hozamot, részben a vételkor befizetett felhalmozott kamatot – az indítványozók szempontjából a befektetett tőke egy részét – fizette meg. Voltak fix kamatozású hosszú lejáratú kötvények, ilyen esetben az is előfordulhatott a 2010-es évek csökkenő kamatai mellett, hogy ha az ügyfél a futamidő fele táján vette a kötvényt, akkor az első kamatjótáirás még a megfizetett vásárláskori felhalmozott kamatot sem fedezte, azt teljes egészében csak a második kamatjótáirásnál fizették ki. Vagyis a számlán jóváírt kamat egy nem jelentéktelen része a befizetett tőke részét képezi a vásárláskori felhalmozott kamat miatt.

Csupán a számítási mód diszkriminatív voltának bemutatásához vegyünk egy képzeletbeli ügyfelet, aki egy 2010 februárban kibocsátott, 2014 februárjában lejárató egyetlen darab 10 000 Ft. névértékű kötvényt vett 2012 januárjában. A kötvény a példában fix 12% kamatozású, ami megfelel a 2010-es kamatkörnyezetnek²⁸. A példában szereplő kötvény minden év februárjában fizet kamatot²⁹. A kamatkörnyezet a példában 2012 januárjában már csak 9% volt³⁰. A kötvény eladási értékét befolyásolta a kamatkörnyezet változása, másrészt a felhalmozott kamat. Egyrészt tehát volt egy kamatkülönbözet. A futamidőből fennmaradt két év alatt $2 * 3\%$ -al több kamatot fizetett a kötvény, mint a szokásos kamatkörnyezet, ami miatt a kötvényt 6% -al a névérték feletti értéken kellett értékesíteni, kb. 10 600 Ft-ért³¹. Ezen felül az éves kamat $11/12$ -ed részét meg kellett fizetni felhalmozott kamatként, mert már 11 hónap eltelt az utolsó kamatfizetés óta. Ez további mintegy 1 100 Ft³², vagyis a kötvény vételára közelítőleg a kamatkörnyezet változása és a felhalmozott kamat miatt $10\,000\text{ Ft}^{33} + 600\text{ Ft}^{34} + 1\,100\text{ Ft}^{35} = 11\,700\text{ Ft}$. Ennyit kellett a példában szereplő képzeletbeli ügyfélnek megfizetnie az egyetlen kötvényéért. Egy hónappal a befizetés után, 2012 februárjában a fix kamatozású kötvényre a számláján jóváírtak neki 1 200

²⁷ A diszkont kötvények a QFD kezdetű kötvénysorozatok, a kamatozó kötvények a QFF (fix kamatozású) és QFH (változó kamatozású) kötvénysorozatok

²⁸ A Quaestor Hurrira kötvények hozama a megfelelő futamidejű állampapírok hozamaihoz volt rögzítve, azt kötvénysorozattól függően 1.2-1.5%-al haladta meg. Lásd a változó kamatozású kötvények kibocsátási tájékoztatóit a Quaestor Hurrira nyilvános WEB oldalán, ahol a kamat nagyságát a referencia államkötvények hozamához kötötték sorozattól függően 1.2-1.5%-os kamatprémiummal.

²⁹ Minden Quaestor Hurrira kamatozó kötvény éves kamatfizetésű volt, és minden esetben a lejáratkor, és az előtt egy, kettő, stb. kerek évkor fizetett kamatot.

³⁰ Ez kb. 7.5-7.8%-os állampapírhozamot feltételez. Valamennyi említett hozam nagyjából megfelel a Quaestor által az adott időszakban kínált hozamnak, némi kerekítéssel, hogy a példabeli számítás egyszerűbb legyen.

³¹ Közelítő számítás, matematikailag nem 100%-ban korrekt, de a különbség csupán néhány század százalék, a kötvény értékében néhány Ft.

³² A napi kamatos kamat számítás miatt ismét csak közelítő érték.

³³ Névérték

³⁴ $2 * 3\%$ a 2010-es és 2012-es kamatkörnyezet különbsége miatt

³⁵ A 12%-os éves kamatból az év 11 hónap alatt felhalmozott rész

Ft-t, 2013 februárjában újabb 1 200 Ft, majd 2014 februárjában újabb 1 200 Ft kamatot, illetve a 10 000 Ft névértéket. A ténylegesen jóváírt kamat – amit a Törvény a kárrendezésből levonni rendel - az ügyfél számláján 3 600 Ft, míg a közgazdasági értelemben vett hozam csupán 1 900 Ft. a 13 600 Ft. számlán történt összes jóváírás³⁶ és a 11 700 Ft. befizetés különbségeként.

Szándékosan egy példát használtunk, nem pedig valós esetet, hogy a tényállást és annak hatását könnyebben be tudjuk mutatni. Felhívjuk azonban a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét arra, hogy ez az eset rendkívül általános volt a gyakorlatban is, az (5) Indítványozó is vásárolt Quaestor Hurrira kötvényt a névérték közel 110%-áért (lásd a melléleteket).

Felhívjuk a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét arra, hogy a nevezett különbség valamennyi a múltban visszaváltott kötvény esetében fennáll (függetlenül attól, hogy a lejáratkor, vagy idő előtt váltották vissza őket), ezek közül azonban a szabályozás

- csak az idő előtt visszaváltott kötvények esetén rendeli beszámolni a Törvény 4. § 3.b) pontja,
- illetve a diszkont kötvények esetén minden esetben.

Nem rendeli azonban beszámítani az eladási és a vételi árfolyam különbségét a lejáratkor beváltott kamatozó kötvények esetén³⁷, amik a kötvénymennyiség egy jelentős részét teszik ki. Megjegyezzük, hogy az felszámolás kezdetekor aktuálisan élő kötvénysorozatok esetén nem jelentkezik a probléma, mert a kárrendezés alapjának meghatározásakor a Törvény 16. § (3) bekezdése szerint „*a jogosult értékpapírszámláján a befektetési szolgáltató felszámolásának elrendelésekor nyilvántartott kötvény vásárlása érdekében megfizetett összeget ... kell alapul venni*”. Tehát a vételi ár és a kárrendezés alapja (praktikusan a kötvények faktorálási beszámítási értékének az alapja, tehát az „eladási ár”) egymással megegyezik.

Hátrányos helyzetbe hozza tehát a Törvény a lejáratkor már visszaváltott kamatozó kötvények egykori tulajdonosait – így az (5) Indítványozót – valamennyi egyéb kötvénytulajdonossal szemben. A lejáratkor visszaváltott kamatozó kötvénytulajdonosoktól ugyanis a leggyakoribb esetben³⁸ elvonja nemcsak a közgazdasági értelemben értelmezett hozamot, hanem még a befizetett tőke egy részét is. A levonás a közgazdasági értelemben vett hozam közel duplája lehet, mint ahogy azt a fenti példán bemutattuk a tisztelt Alkotmánybíróságnak.

Ráadásul mindez a különbség nem egyszeri, mert a 2008. jan. 1-től levonni rendelt jóváírt hozamok miatt a törvény több befektetési ciklust fed le régi Quaestor ügyfelek esetében³⁹, ami miatt a különbségek összeadódnak. Három újrabefektetési ciklust számolva⁴⁰ a károsult akár 50%-ot meghaladó tőkevesztéssel számolhat, mivel minden ciklusban 17%-ot nem ismer el számára a Törvény a fent bemutatott módon.

³⁶ 10 000 Ft. névérték, plusz 3 * 1 200 Ft. számlán történt kamatjóváírás 2012, 2013 és 2014 februárjában a példában.

³⁷ QFH (változó kamatozású) és QFF (fix kamatozású) kötvénysorozatok.

³⁸ Ha nem ahhoz a kivételes csoporthoz tartozik, aki a kibocsátás napján a névérték 100%-áért vette a kötvényt.

³⁹ Gyakorlati hatásában a Quaestor Hurrira kötvények esetében a 2007-es befektetések hozamait is levonni rendeli a törvény, mert valamennyi Quaestor Hurrira kötvény éves kamatfizetéssel rendelkezett, így kamatot egy 2007-ben vásárolt kötvény után is csupán 2008-ban írtak jóvá a károsult számláján.

⁴⁰ 2007, a Quaestor Hurrira első kötvénykibocsátása (amit az éves kamatfizetés miatt hatásában levonni rendel a törvény, mint azt korábban kifejtettük) és a Quaestor 2015-ös bedőlése között nyolc év telt el, ami két éves átlagos újrabefektetési ciklust feltételezve négy újrabefektetésnek felel meg. Bemutattuk korábban, hogy a felszámolás elrendelésekor aktuálisan élő kötvénysorozatok nem érinti a hozamszámítás problémája, így a négy ciklust eggyel csökkentve három ciklussal számolunk a példában.

A Törvény tehát különbséget tesz a kárrendezés alanyai között. Az Alkotmánybíróság már 16/1991. (IV. 20.) AB határozatában is kifejtette, hogy ex gratia jellegű juttatás során „az állam nem jogi igényeket elégít ki, hanem méltányosságból juttat javakat a kedvezményezetteknek. Ha tehát nem eleve jogosultakat különböztet meg, a megkülönböztetés korláta a pozitív diszkrimináció elvi határa: az egyenlő méltóságú személyként való kezelés feltétlen betartása, illetve az Alkotmányban megfogalmazott alapjogok meg nem sértése. (Ld. 9/1990. (IV. 25.) AB határozat.) Ezen belül csak az követelhető meg, hogy a nem egyenlő kezelésnek ésszerű oka legyen, azaz ne minősüljön önkényesnek. Figyelembe kell venni, hogy nincs senkinek joga arra, hogy egy ex gratia juttatás meghatározott formájában részesüljön. Ugyanakkor az ex gratia juttatásnál is irányadók az Alkotmány 70/A. §-ában foglaltak.” Ugyanezen álláspontját megerősítette az Alkotmánybíróság többek között a 922/B/2000 és 775/B/2009 határozataiban, illetve a 32/2015 AB határozatában konkrétan a Quaestor kárrendezés témakörét vizsgálva az első Quaestor törvénnyel kapcsolatban.

Azzal, hogy a Törvény közgazdasági értelemben nem objektív definíciót tartalmaz a hozam fogalmára, megsérti az Alaptörvény XV. cikkét. Hivatkozhatunk az Alkotmánybíróság gyakorlatából arra, hogy nem csak abban az esetben áll fenn a hátrányos megkülönböztetés alkotmány által tilalmazott (önkényes) módja, ha azonos helyzetben levőket megfelelő indok nélkül eltérően kezel a jogi szabályozás, hanem akkor is, ha különböző helyzetben levőket (e lényeges különbségekre tekintet nélkül) azonos szabályozásban részesít. Az Alkotmánybíróság szerint az egyenlőket egyenlőként, az egyenlőtleneket erre az egyenlőtlenesügre figyelemmel kell kezelnie a jogi szabályozásnak.

E szerint pedig többek között figyelembe kellene venni a Törvény szabályozásának a kárrendezés meghatározásakor, hogy

- a kamatozó kötvényeket nem névértéken vásárlók nincsenek az azokat a névértéken vásárlókkal, míg
- a kamatozó kötvényeket vásárlók egymással azonos helyzetben vannak, függetlenül attól, hogy lejáratkor vagy az előtt értékesítették-e a kötvényeiket, illetve
- a kamatozó kötvények tulajdonosai azonos helyzetben vannak a diszkont kötvények vásárlóival, és mind a diszkont, mind a kamatozó kötvények értékesítésekor lehetséges volt a diszkont áron (a névérték alatti áron) történő kötvényvásárlás.

Törvény 4. §-a akkor is sérti a diszkrimináció tilalmát, így az Alaptörvény XV. cikkét, ha a tisztelt Alkotmánybíróság nem osztja azt az alapvető álláspontunkat, hogy törvény nem ex gratia jellegű. Határozott álláspontunk szerint a Törvény 4. §-a ex gratia jelleg esetén is alaptörvény-ellenes. Nem ex gratia jelleg esetén viszont lényegesen szűkebb mérlegelési jogkör illeti meg a jogalkotót, ami miatt a Törvény 4. §-ának alaptörvény-ellenessége még jobban megfogható.

Az Alaptörvény ellenesnek ítélt rendelkezés: a Törvény 4. §-a

E kérdésben érintett: Tételesen adásvételi szerződésekkel bizonyítva az (5) Indítványozó, részletes bizonyítás nélkül a kamatszámítás mindenkire kiterjedő szükségessége miatt az (1) Indítványozó kivételével valamennyi indítványozó⁴¹.

⁴¹ Az (1) Indítványozó nem kapott egyáltalán kamatot, így ő az egyetlen nem érintett indítványozó a kérdésben.

D.2.2., A Quaestor vagyon egy részének elvonása a költségvetés javára - Az Alaptörvény XIII. cikkének és az Alaptörvény XV. cikkének sérelme

A Törvény 12. § (4) bekezdése szerint:

„Ha az Alapnak - valamennyi kötelezettségének teljesítését követően - vagyona marad fenn, az a központi költségvetést illeti meg.”

A Törvény nem ex gratia jellegű. A Törvény a 12. § (4) bekezdése szerint reális lehetőségként számol azzal, hogy az Alap működésének végén profit keletkezik, és azt elvonni rendeli a költségvetés számára. A profit reális lehetőség az Alap számára, mivel a Törvény 34.7 milliárd Ft kárrendezés kifizetéséről rendelkezik⁴², míg a zár alá vett Quaestor vagyon 44 milliárd Ft értékű a Budapesti Legfőbb Ügyész tájékoztatása alapján.

Ugyanakkor az ex gratia jelleg hiánya a Törvény a károkat alapvetően csupán átrendező jellege miatt akkor is fennáll a D.1. fejezetben részletesen ismertetett indoklásunk szerint, ha a kárrendezés össz nagysága a bünygyi zár alatt lévő Quaestor vagyon értékét enyhén meghaladná.

Egyértelműen tulajdonjogot, tehát az Alaptörvény XIII. cikkét sérti ugyanakkor a Törvény, mivel a Quaestor vagyont többek között attól a 10 614 ügyféltől vonja el a Törvény nem ex gratia jellegét kifejtő D.1. fejezetében megfogalmazottak szerint⁴³, akik semmilyen kárrendezést nem kapnak.

Ugyanakkor a Törvény sérti a diszkrimináció az Alaptörvény XV. cikkéből levezethető tilalmát is akkor, amikor egyes károsultaknak akár a teljes befizetett vételár erejéig (3 millió alatti kár, hozamot még nem kapott) biztosít megtérülést, míg 10 614 károsult egyáltalán nem kap a Törvény szerint kárrendezést a számítás logikája miatt. Vagyis a tulajdon elvonása egyes károsultakat egyáltalán nem érinti, mert a teljes vételárhoz jutók nyilvánvalóan jól járnak, mert ekkora megtérülésre a Quaestor vagyonból reálisan nem számíthatnának. Ugyanakkor a nullás kárrendezést kapó 10 614 károsult, így többek között az (5), (8), (9) és (10) indítványozóktól a felszámolási eljárás során egyébként megtérülni remélt vagyonrészt is elvonja a Törvény, amikor az Alapra átszállt követelések prioritását megemeli a Törvény 17. § (2) bekezdése, ezt az átszállt vagyon nagyságát a kifizetett kárrendezéshez viszonyítva is megemeli a Törvény 15. § (4) bekezdése, és a költségvetés számára elvonni rendeli a Törvény 12. § (4) bekezdése. Álláspontunk szerint a homogén csoportba tartozó károsultak közötti ilyen mértékű különbségtétel nem indokolható, így az diszkriminatív. A Törvény ugyanis csak egyes károsultaktól von el megtérülést a felszámolási eljárás során, míg másokat akár teljes mértékben kártalanít.

Az Alaptörvény ellenesnek ítélt rendelkezés: a Törvény 12. § (4) bekezdése.

E kérdésben érintett: Egyértelműen az (5), (8), (9) és (10) indítványozók, valamint a (4), (6) és (7) indítványozók az Alap által megítélt kárrendezés rendkívül alacsony százalékos aránya miatt.

D.2.3., A teljes követelésről való lemondás – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, az Alaptörvény II. cikkének, az Alaptörvény XIII. cikkének és az Alaptörvény XV. cikkének sérelme

⁴² Lásd a mellékleteket.

⁴³ A tulajdonelvonás módját már részleteztük az ex gratia jelleg hiányát kifejtő fejezetben, itt csak hivatkozunk az ott leírtakra.

A Törvény 15. § (4) bekezdése szerint:

„A kárrendezésre jogosult teljes követelése, a követelés biztosítékai, valamint a követeléshez kapcsolódó igények - ide értve a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése, illetve az egyéb kártérítés iránti igényeket is - az ellenérték megfizetésével egyidejűleg e törvény erejénél fogva az Alapra szállnak át.”

A megállapított rendkívül alacsony kárrendezési százalékos arány miatt anyagilag hátrányosabb helyzetbe kerülnek a (4), (6) és (7) indítványozók, mint lennének a Törvény hatályba lépése nélkül. Esetükben álláspontunk szerint figyelembe kell venni a tisztelt Alkotmánybíróságnak, hogy a jelen panasz D.1 szekciójában kifejtett módon a Törvény gyakorlatilag kiüresíti, formálissá teszi 13. § (5) bekezdésében biztosított jogot a kárrendezési kérelem visszavonására, így őket a felszámolási eljárásban való várható megtérülésnél alacsonyabb kárrendezés elfogadására kényszeríti, amivel sérti többek között az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonjogukat.

Ezen túl ugyanez a kényszer a D.1.b. fejezetben részletesen kifejtett módon sérti a (2), (3), (4), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozók általános személyiségi jogait is, így az Alaptörvény II. cikkét, amely sérelem többek között a teljes követelésről való lemondatás miatt jön létre.

Ugyanakkor a diszkrimináció tilalma miatt sérti a Törvény 15. § (4) bekezdése az Alaptörvény XV. cikkét is. A Törvény a BEVA kártalanítás után fennmaradó követelése 0-100%-ig terjedő mértékéig állapít meg kárrendezést. Nulla kárrendezés esetén ugyan elutasítja az Alap a kérelmet, de a 0.01%-tól 100%-ig terjedő kárrendezés esetén a teljes további követelésről le kell mondani. Ez annyit jelent, hogy 0-99.99%-ig terjedő követelésrészelel kell lemondani. Ekkora különbség álláspontunk szerint mindenképpen diszkriminatívva teszi a szabályozást. Ismételten szeretnénk felhívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét arra, hogy az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése gyakorlatilag formálissá teszi a Törvény 13. § (5) bekezdésében biztosított jogot a kárrendezési kérelem visszavonására, vagyis racionális döntés esetén a 0.01%-os kárrendezést kapó károsultnak is el kell fogadnia a kárrendezést a fennmaradó követelésének 99.99%-áról való lemondatás mellett is, mert az Alap előnyösebb helyzetbe hozása a felszámolási eljárás során azt jelenti, hogy a saját érdekérvényesítése a felszámolási eljárás során ellehetetlenül, így az egyetlen megtérülési esélye a kárrendezésben való részvétel. Mindez azonban a lemondatott követelés százalékos arányának rendkívül nagy különbsége (0%-99.99%) miatt álláspontunk szerint diszkriminatív, így az Alaptörvény XV. cikkébe ütközik.

Az Alkotmánybíróság 32/2015. (XI. 19.) AB határozatában – korábbi többször kifejtett és következetesen alkalmazott álláspontjának megfelelően – megállapította, hogy egy ex gratia jellegű juttatás során a jogalkotót „széles körű mérlegelési jog illeti meg mind a jogosulti körnek, mind a juttatás mértékének és egyéb feltételeinek a meghatározása tekintetében. A megkülönböztetés korlátja a pozitív diszkrimináció elvi határa: az egyenlő méltóságú személyként való kezelés feltétlen betartása, illetve az Alkotmányban megfogalmazott alapjogok meg nem sértése. [...] Ezen belül csak az követelhető meg, hogy a nem egyenlő kezelésnek ésszerű oka legyen, azaz ne minősüljön önkényesnek. [16/1991. (IV. 20.) AB határozat, ABH 1991, 58, 62.; 922/B/2000, AB határozat, ABH 2001, 1444, 1452.]”

A törvényjavaslatot benyújtó Igazságügyi Miniszter a teljes követelésről való lemondatást nem indokolta, a törvényjavaslat részletes indoklása csupán megismétli a Törvény szabályozását, amikor kifejti, hogy „[a] jogosult (BEVA kártalanításon felüli) követelése, az ellenérték összegétől függetlenül, teljes összegben, annak biztosítékaival és a kapcsolódó igényekkel együtt száll át az Alapra az ellenérték megfizetésével egyidejűleg.” Ugyanakkor a törvényjavaslat általános indoklása leszögezi, hogy „a kárrendezés

intézményrendszerének létrehozása, és működésének szabályozása méltányossági alapú, ex gratia jellegű megoldás". Ebből következően feltételezhetjük, hogy a teljes követelésről való lemondást az ex gratia jellegű juttatás „*egyéb feltételeként*” határozta meg.

A D.1 fejezetben kifejtett álláspontunk szerint viszont nem ex gratia jellegű a Törvény szabályozása, mivel 44 milliárdnyi zár alatt lévő Quaestor vagyon mellett 34.7 milliárd Ft-nyi kárrendezést biztosít, a teljes követelésről lemond, miközben a fennmaradó részt a költségvetés számára explicit módon elvonni rendeli, valamint elsődlegesen csupán átrendezi a kár várható megtérülését a károsultak között⁴⁴. A 31/1998. (VI. 25.) AB határozat szerint „*alkotmányellenes az olyan rendelkezés is, amely amiatt ütközik az említett tilalomba, mert a jogalkotó valamely jogintézményt nem annak jogrendszeren belüli rendeltetése szerinti célra használ fel*”. Álláspontunk szerint ez nyilvánvalóan fennáll, amikor ex gratia, méltányossági alapú juttatásként kezel a Törvényhozó egy olyan törvényi szabályozást, ami csak átrendezi a Quaestor vagyonból várható megtérülést, miközben el is vonja a zár alatt lévő Quaestor vagyon részét.

Jogi véleményünk szerint mindez megvalósítja a jogalkotói hatalommal való visszaélést, hiszen a rendeltetésszerű jogalkotás követelményével kapcsolatban az Alkotmánybíróság a 18/2008. (III. 12.) AB határozatában kifejtette, hogy „*[a]z Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a joggal való visszaélés tilalmának közjogi alkalmazása során valamely jogintézmény nem rendeltetésszerű alkalmazását tekintette a tilalom megsértésének. [pl.: 31/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 240.; 29/2005. (VII. 14.) AB határozat, ABH 2005, 316.; 5/2007. (II. 27.) AB határozat, ABK 2007. február, 88, 91.]*”⁴⁵. Álláspontunk szerint nyilvánvalóan nem tekinthető méltányossági alapú juttatásnak egy olyan jogszabályi megoldás, ahol összkárosulti szinten nem juttat, hanem csupán átrendezi a Quaestor vagyonból történő megtérülést a Törvény, miközben a zár alatt lévő vagyon egy részét hatásában a költségvetés számára elvonja⁴⁵. Emiatt mikro szinten a károsultak igen széles körét - így a (4), (5), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozót - egyértelműen hátrányosabb helyzetbe a Törvény, mint lennének a Törvény hatályba lépése nélkül.

A Törvény minden olyan rendelkezése, ami csak ex gratia jellegű szabályozás esetén lenne jogszerű⁴⁶, egyben sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogalkotói hatalommal való visszaélés tilalmát is, mert az ex gratia jellegű méltányossági juttatás feltételrendszerét nem rendeltetésszerűen alkalmazta a Törvényhozó a Törvény megalkotásakor.

Az Alaptörvény ellenesnek ítélt rendelkezés: a Törvény 15. § (4) bekezdése.

E kérdésben érintett: valamennyi indítványozó

D.2.4., A múltbéli hozamok kérdése – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, az Alaptörvény XIII. cikkének és az Alaptörvény XV. cikkének sérelme

⁴⁴ Ami miatt a szabályozás akkor is alaptörvény-ellenes lenne, ha kiderülne, hogy a kárrendezés mértéke enyhén magasabb lenne, mint a bűnügyi zár alatt lévő Quaestor vagyon nagysága.

⁴⁵ Vagyis a Törvény eredendően gazdasági vállalkozás jelleggel, faktoring jellegű módon szabályozza a kárrendezést, ugyanakkor a faktoring jellegű szabályozásnak alkotmányos kritériumainak sem felel meg a diszkrimináció tilalma, a visszaható hatályú törvénykezés tilalma és a tulajdonjog sérelme miatt.

⁴⁶ Noha álláspontunk szerint a Törvény számos rendelkezése még az ex gratia jelleg feltételezésével sem Alaptörvény-konform.

A Törvény 16. § (4) bekezdése szerint:

„A kárrendezésre jogosult részére fizetendő ellenérték meghatározása során a (3) bekezdés szerinti összegből le kell vonni a kárrendezésre jogosultnak vagy jogelődjének 2008. január 1-jétől az 1. § (1) bekezdése szerinti kibocsátó által kibocsátott kötvényére tekintettel jóváírt hozamot.”

A Törvény tehát nem csak a felszámolás kezdő napján élő kötvénymennyiség hozamait rendeli levonni, hanem valamennyi a Törvény hatálybalépésének napján felszámolás alatt álló befektetési szolgáltató által a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint kapcsolt vállalkozásának minősülő kibocsátó – akár már lejárt – kötvényének hozamait. A Törvény hatásában visszaható hatállyal teremtett a lejárt kötvények szerződéséhez joghatályt, mert a kárrendezés alanyai csak ezen szerződések birtokában tudnák az Alap határozatában szereplő hozamlevonásokat ellenőrizni. Az indítványozóknak semmi racionális oka nem volt, hogy ezeket a régi, lejárt szerződéseiket megőrizték, mint ahogy azt a (2), (3), (4), (6) és (7) Indítványozók sem rendelkeznek összes olyan adásvételi szerződéssel, amellyel az Alap határozatában szereplő „nettó hozam” tételt ellenőrizni tudnák.

Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatos gyakorlata szerint – amit a 32/2012. (VII. 4.) AB határozatban megerősített – a személyek „*körülményeit hátrányosan érintő visszaható hatályú jogalkotás (vagyis a jogszabály kihirdetését megelőző időre való kötelezettség-megállapítás) a jogbiztonságot sérti, a jogalanyok ugyanis nem tudják magatartásukat a jog előírásaihoz igazítani.* [Lásd például 37/2011. (V. 10.) AB határozat.] Az Alkotmánybíróság az 57/1994. (XI. 17.) AB határozatában megállapította, hogy valamely jogszabály a visszaható hatály tilalmát sérti akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszaható hatállyal történt, de a jogszabály rendelkezéseit a jogszabály hatályba lépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. (ABH 1994, 316, 324.)”.

A (2), (3), (4), (6) és (7) Indítványozók „*körülményeit hátrányosan érinti*”, hogy a törvény hatásában visszaható módon teremtett joghatályt a lejárt és visszafizetett kötvények adásvételi szerződéséhez. Fel kívánjuk hívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a Törvény 16. §-ának részletes indoklásában szereplő „*a számviteli törvényben előírt nyolcéves iratmegőrzési kötelezettség*” csak a forgalmazót terheli, a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó magánszemély indítványozókat nem. A lejárt szerződésekhez a Törvény által hatásában visszamenő hatású joghatály sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető visszamenőleges jogalkotás tilalmát.

Ezzel együtt a Törvény 16. § (4) bekezdése sérti az Alkotmánybíróság által az ugyancsak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett jogalkotói hatalommal való visszaélés tilalmát, amikor olyan követelményt állapít meg, amit a (2), (3), (4), (6) és (7) indítványozók nyilvánvalóan nem tudnak teljesíteni, hiszen a lejárt szerződéseiket már korábban selejtezték.

Ezen túl a Törvény 16. § (4) bekezdése olyan további kibocsátó kötvényeire is kiterjeszti a Törvényben a hozamlevonást, amely kibocsátó a kötvényprogramját már a múltban befejezte, a tőkét és a kamatokat is teljes mértékben kifizette. A Quaestor Inगतlankötvényeket nem a fizetésektelen Quaestor Hrutira, hanem a Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt. bocsátotta ki, amely a teljes kötvényprogramját 2013-ban befejezte, és még ez után is további két évig fizetőképessé maradt. A Quaestor Inगतlankötvények kibocsátása a 2001-2003-as időszakban történt, amely időszakban még az ügyészség vádirata szerint sem történtek jogsértések, nemhogy ezt bírósági ítélet mondta volna ki.

Az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek ítélte az első Quaestor törvény szabályozásában (2015. évi XXXIX. törvény) azt, hogy az csupán nevesítettem egyetlen brókercsőd károsultjaira, a Quaestor károsultakra vonatkozott. A Törvényhozó ezt úgy kerülte meg a jelen alkotmányjogi panaszban támadott Törvényben, hogy tulajdonképpen körülírta a Quaestor Hurrira kötvények értékesítését, vagyis ahol az ügylet „*a kibocsátó - a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti - kapcsolt vállalkozásának minősülő, e törvény hatálybalépésének napján felszámolás alatt álló befektetési szolgáltató által értékesített kötvény (a továbbiakban: kötvény) vásárlására irányult*”. Ezáltal egyrészt bekerültek a kárrendezésbe Hungária Értékpapír Zrt. ügyfelei is, másrészt viszont tisztán levonásként a Quaestor ügyfelek esetében megjelentek a Quaestor Ingatlankötvények hozamai, ugyanis ezek is a Quaestor vállalatcsoporton belül kibocsátott, a cégcsoporton belüli forgalmazó által értékesített kötvények voltak.

Hangsúlyozni kell azonban a bedőlt Quaestor Hurrira és a Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt. (QPT) Ingatlankötvények közötti különbséget.

Az első lényeges különbség:

A Quaestor Hurrira 2015. márc. 9-én tett utólag valótlanul bizonyult csődbejelentést, és a kötvények ellenértékét nem tudta visszafizetni. Vagyis itt vitathatatlanul hiányzik a kötvények ellenértéke. A QPT egy teljesen más jogi személy, egy másik kibocsátó. A QPT Ingatlankötvény-programja 2001 és 2013 között futott, a cég valamennyi hitelezőjének kötvényéből adódó tőkekövetelést és a hozamokat legkésőbb 2013-ban visszafizette. Az utolsó Ingatlankötvény hozamai és kamatai visszafizetése után a kibocsátó QPT még további több, mint 2 évig fizetőképessé maradt, valamennyi további hitelezőjét is kifizette még két évig. A QPT valamennyi Ingatlankötvény-tulajdonost kifizette, így ezek a követelések megszerzett tulajdonná váltak.

Annak az Ingatlankötvények vonatkozásában nincs lényegi relevanciája, hogy a QPT 2015. dec. 12-én ugyancsak felszámolási eljárás alá került. Az Ingatlankötvényeket, a tőkét és a kamatokat már több mint két évvel korábban visszafizette az utolsó fillérig. Nemhogy nincs olyan bírósági ítélet, ami kimondta volna, hogy a QPT-nél is bűncselekmény történt volna a nevezett időszakban, hanem még az Ügyészség Quaestor ügyben benyújtott vádirata sem ró fel bűncselekményeket 2007 előtt, a Quaestor Hurrira megalakulása előtt a cégcsoport vezetőinek terhére. Ugyan bírósági ítélet a Quaestor Hurrira ügyében sincs, de ott a kibocsátó nyilvánvalóan nem tudott elszámolni a kötvények ellenértékével, és ott az ügyészség számos vádpontot megfogalmazott az üggyel kapcsolatban. A QPT az utolsó fillérig el tudott a kötvények ellenértékével számolni, és ismételten hangsúlyozzuk, hogy nincs olyan bírósági ítélet, ami szerint ezt bűncselekményből származó pénzzel tudta csak megtenni. Ez lényegi különbség.

Ez egyrészt sérti az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogot, ugyanis megszerzett, és az ügyészség vádirata szerint sem bűncselekményből származó hozamot rendel elvonni, ami nem is a fizetésképtelen kibocsátótól származik. Másrészt sérti az Alaptörvény XV. cikkéből levezethető diszkrimináció tilalmát. Utalni szeretnénk arra, hogy az AB gyakorlata szerint nem csak abban az esetben áll fenn a hátrányos megkülönböztetés alaptörvény által tilalmazott (önkéntes) módja, ha azonos helyzetben levőket megfelelő indok nélkül eltérően kezel a jogi szabályozás, hanem akkor is, ha különböző helyzetben levőket (e lényeges különbségekre tekintet nélkül) azonos szabályozásban részesít.

A második lényeges különbség:

A Quaestor Hrutira kötvények éves kamatkuponnal rendelkeztek, a hozamokat minden évben jóváírták az ügyfelek pénzzámláján. Mivel a Quaestor Hrutira Zrt-t 2007-ben alapították, az éves kamatfizetés miatt hozamot először 2008-ban fizetett, de ezek a befektetések nem lehettek 2007-nél régebbiek. A QPT Ingatlankötvények azonban a Quaestor Hrutira kötvényekkel szemben nem rendelkeztek éves kamatkuponnal, hozamot egy összegben a kötvény lejártakor, 10 év futamidő után fizettek. Emiatt viszont egy 2011-ben lejárt, és hozamot 2011-ben fizető kötvény esetében valamennyi 2001-től felhalmozott hozamot le kell vonni a Törvény 16. § (4) bekezdése szerint, mert azt 2011-ben írták jóvá.

Ezen független kibocsátó, valójában korábbi évekre vonatkozó, de a számláján 2008. jan. 1-e után jóváírt hozam miatt lett nulla az (5) indítványozó kárrendezése, e nélkül pozitív kárrendezésben részesült volna⁴⁷.

Ismételten utalni szeretnénk arra, hogy az AB gyakorlata szerint nem csak abban az esetben áll fenn a hátrányos megkülönböztetés alaptörvény által tilalmazott (önkéntes) módja, ha azonos helyzetben levőket megfelelő indok nélkül eltérően kezel a jogi szabályozás, hanem akkor is, ha különböző helyzetben levőket (e lényeges különbségekre tekintet nélkül) azonos szabályozásban részesít. Vagyis a QPT Ingatlankötvények hozamának levonása sérti a diszkrimináció tilalmát, így az Alaptörvény XV. cikkét, mert nem kellően részletes szabályozást tartalmaz a hozamok levonására, és egyes károsultak esetén akár a 2001-es befektetéseik hozamait is, az (5) Indítványozó esetében pedig a 2005-ös befektetéseinek hozamait is levonni rendeli, noha ebben az időszakra vonatkozóan még az Ügyészség sem ró fel bűncselekményeket a Quaestor ügy vádlottjainak.

A Törvény a lejárt adásvételi szerződésekhez történő visszamenőleges hatályú joghatály rendelkezésén, és a QPT Ingatlankötvények kérdésén túl egy harmadik logika szerint is alaptörvény-ellenes, ami alapján álláspontunk szerint az első két alaptörvény-sértéstől függetlenül is meg kell állapítania az Alkotmánybíróságnak a Törvény 16. § (4) bekezdésének alaptörvény-ellenességét. A Törvény 16. § (4) bekezdése ugyanis figyelmen kívül hagyja, hogy a követelés egy része a Törvény hatályba lépésekor már átszállt a BEVA-ra.

Valamennyi indítványozó esetében a Törvény hatályba lépése előtt lezajlott BEVA kártalanítás. A (8) Indítványozó esetében a követelésének 75%-a, a (9) Indítványozó követelésének 79%-a, míg a (10) Indítványozó követelésének 77%-a átszállt a 2001. évi CXX. törvény (továbbiakban: Tpt.) 220. § (2) bekezdése szerint a Befektető-védelmi Alapra.

A Törvény az eredeti kár olyan részének hozamait is levonhatja,

- ami a Törvény hatálybalépésekor már nem is volt az Indítványozók birtokában, mert az a BEVA kártalanítással egyidőben átszállt a BEVA-ra,
- amely követelést bekerülési értéken egy másik törvény – a Tpt. – elismeri követelésként, és amely alapján a bekerülési értéket a BEVA már meg is térítette⁴⁸, és

⁴⁷ Az (5) Indítványozó 15 515 780 Ft. Quaestor Hrutira kötvényekből származó kötvényköveteléssel rendelkezett a Quaestor Értékpapír Zrt. felszámolási eljárásának 2015. ápr. 22-i kezdőnapján. A kárából 6 004 200 Ft-t már megtérített a BEVA. Vagyis a fennmaradó kára 9 511 780 Ft. A Törvény 16. § (4) bekezdése szerinti hozamlevonások 16 000 775 Ft-t tettek ki az esetében, amiből az Alap külön kérésre küldött „részletes” elszámolása szerint a Quaestor Ingatlankötvényekhez tartozó nettó hozam 13 202 262 Ft. Vagyis az Indítványozó az Ingatlankötvények – álláspontunk szerint alaptörvény-ellenes – levonása nélkül jelentős összegű kárrendezésben részesült volna.

⁴⁸ Fontos felhívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a Tpt. szerinti BEVA kárrendezés alkotmányosságát nem vonta kétségbe senki, és a BEVA a felszámolás kezdő napján élő kötvénymennyiség bekerülési értékét téríti a fiktív kötvények esetén.

- amely tőkeköveteléshez nem is rendel kárrendezést, csupán a hozamokat rendeli levonni ezen - a Törvény hatályba lépésekor már nem is az Indítványozók birtokában lévő - követelések után.

Mindez sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető visszamenőleges jogalkotás tilalmát. A Törvény 16. § (4) olyan követelésrészhez rendel visszamenőleges hatállyal joghatást (hozamlevonást), ami már nincs is a birtokukban, ugyanis az átszállt a BEVA-ra. Ugyancsak sérti az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonjogot, mert hatásában nem ismeri el megszerzett tulajdonnak a BEVA kártalanítás során megkapott összeget, és annak kapcsán további hozamlevonásokat eszközöl. Végül sérti az Alaptörvény XV. cikkét, ugyanis az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem csak abban az esetben áll fenn a hátrányos megkülönböztetés alkotmány által tilalmazott (önkéntes) módja, ha azonos helyzetben levőket megfelelő indok nélkül eltérően kezel a jogi szabályozás, hanem akkor is, ha különböző helyzetben levőket (e lényeges különbségekre tekintet nélkül) azonos szabályozásban részesít. A BEVA kártalanítás csak a Quaestor károsultak egy részére terjed ki: a Quaestor Értékpapír Zrt. ügyfeleire, így a jelen alkotmányjogi panasz valamennyi indítványozójára. Nem terjedt ki a BEVA kártalanítás azonban azokra a Quaestor károsultakra, akik a Quaestor Hírújság kötvényeiket a Quaestor Pénzügyi Tanácsadótól, mint a Quaestor Értékpapír Zrt. függő ügynökétől vették. Álláspontunk szerint a szabályozás nem kellően differenciált, így a fentiekben kifejtettek szerint sérti az Alaptörvény XV. cikkét, amikor nem veszi figyelembe azt, hogy az indítványozók eredeti követelésének egy része már átszállt a BEVA-ra.

Az esettel kapcsolatban fel kívánjuk hívni az Alkotmánybíróság figyelmét a kérdés az indítványozók esetén túlmutatató jelentőségére. A 10 614 „nullás” károsult többsége azért kapott nulla Ft. kárrendezést tartalmazó határozatot, mert a Törvény olyan kötvények hozamait is levonni rendeli, amelyek már nincsenek is a károsultak birtokában. Ezek egyik legjelentősebb, sok károsultat érintő része a BEVA-ra átszállt követelések hozamainak bevonása a levonások körébe. Határozott álláspontunk, hogy az Alkotmánybíróság 32/2015. (XI. 19.) AB határozat indoklás [94] pontjából semmilyen módon nem következik az, hogy az Alkotmánybíróság a Törvényhozót felhatalmazza arra, hogy olyan múltbéli befektetések hozamait is – álláspontunk szerint visszamenőleges hatályú jogalkotást megvalósítva – levonassa, amely követelések már nincsenek is a Törvény hatálybalépésekor a károsultak birtokában.

Az Alaptörvény ellenesnek ítélt rendelkezés: a Törvény 16. § (4) bekezdése.

E kérdésben érintett: (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozók

D.2.5., A 11%-os önrész kérdése – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme (a jogalkotói hatalommal való visszaélés tilalma)

A Törvény 16. § (5) és (6) bekezdései szerint:

„(5) Ha a (4) bekezdés szerinti összeg nem haladja meg a hárommillió forintot, az ellenérték a (4) bekezdés szerinti összeg, csökkentve a BEVA által megfizetett kártalanítás összegével.

(6) Ha a (4) bekezdés szerinti összeg meghaladja a hárommillió forintot, az ellenérték a (4) bekezdés szerinti összeg hárommillió forintot meghaladó részének tizenegy százalékkal csökkentett, majd a BEVA által megfizetett kártalanítás összegével csökkentett összeg.”

A 11%-os önrész levonását a juttatás ex gratia jellegéből adódó széleskörű mérlegelési jogkörével magyarázza a Törvény indoklása. A D.1 fejezetben részletesen kifejtett álláspontunk szerint azonban a Törvény nem ex gratia jellegű, ezért valamennyi a csak ex gratia jellegű juttatás esetén megengedhető részletszabályozása alaptörvény-ellenes, mivel a korábban már kifejtett módon a jogalkotói hatalommal való visszaélés – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető – tilalmába ütközik. Ismételten utalni szeretnénk arra, hogy az Alkotmánybíróság a 18/2008. (III. 12.) AB határozata szerint „[a]z Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a joggal való visszaélés tilalmának közjogi alkalmazása során valamely jogintézmény nem rendeltetésszerű alkalmazását tekintette a tilalom megsértésének. [pl.: 31/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 240.; 29/2005. (VII. 14.) AB határozat, ABH 2005, 316.; 5/2007. (II. 27.) AB határozat, ABK 2007. február, 88, 91.]”.

Álláspontunk szerint a Törvény 16. § (6) bekezdése a 11%-os levonás miatt ütközik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe a jogalkotói hatalommal való visszaélés miatt, míg a Törvény 16. § (5) bekezdése amiatt, hogy a 11%-os levonás nélküli megtérülést csak a 3 milliós határig biztosítja.

Az Alaptörvény ellenesnek ítélt rendelkezés: a Törvény 16. § (5) és 16. § (6) bekezdései.

E kérdésben érintett: valamennyi indítványozó.

D.2.6., Az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése - Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, az Alaptörvény II. cikkének és az Alaptörvény XIII. cikkének sérelme

A Törvény 17. § (2) bekezdése szerint:

„Az Alap a követelés (kötvény vagy pénzkövetelés) átszállásától számított 40 napon belül az adós ellen folyamatban lévő felszámolási eljárásban akkor is jogosult hitelezői igényt érvényesíteni, ha a hitelezői bejelentésre rendelkezésre álló határidő eltelt, függetlenül attól, hogy a követelés eredeti jogosultja a hitelezői igényt bejelentette-e.”

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint „Magyarország független, demokratikus jogállam”. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz esetében a jogállamiság/jogbiztonság alaptörvényi szabályára való hivatkozást elfogadja érvelésként a visszaható hatály tilalmának sérelmével összefüggésben. Az 57/1994. (XI. 17.) AB határozat megállapította, hogy „[k]övetkezetes az alkotmánybírósági gyakorlat a tekintetben, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre

irányuló kifejezett rendelkezés szerint - a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.”

A Törvény 17. § (2) bekezdése szerint „[a]z Alap a követelés (kötvény vagy pénzkövetelés) átszállásától számított 40 napon belül az adós ellen folyamatban lévő felszámolási eljárásban akkor is jogosult hitelezői igényt érvényesíteni, ha a hitelezői bejelentésre rendelkezésre álló határidő eltelt, függetlenül attól, hogy a követelés eredeti jogosultja a hitelezői igényt bejelentette-e”. Vagyis a Törvény kifejezett rendelkezést tartalmaz, hogy egy a hatályba lépése előtt létrejött jogviszonyt megváltoztasson, amikor az Alap a hitelezői kielégítési sorrendet felborítva utólag is bejelentkezhet a felszámolási eljárásba úgy, mintha azt a 40 napon belül megtette volna, így hátrányosabb helyzetbe hozva a károsultakat, így az indítványozókat. Akik közülük bejelentették hitelezői igényüket 40 napon belül a felszámolási eljárás során, azok azért, mert a saját kielégítési osztályukon belül a megtérülés aránya lecsökken egy új, rendkívül nagy követelés megjelenésével, akik pedig nem, azok kielégítése a felszámolás során várhatóan nulla lesz, mert egy hozzájuk képest nagyobb prioritással rendelkező kielégítési osztályban megjelenik egy olyan nagyságú követelés, ami várhatóan nagyobb, mint a teljes Quaestor vagyon. Mindez hatásában visszamenőleges jogalkotást valósít meg, ami sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében biztosított jogállamiságot.

Ugyanakkor a Törvény 17. § (2) bekezdése a (4), (5), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozók esetén sérti az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonjogot is. Az (5), (8), (9) és (10) indítványozók ugyanis a D.1 fejezetben részletesen kifejtett módon hátrányosabb helyzetbe kerülnek a felszámolási eljárás során, mint kerülnének a Törvény hatályba lépése, és az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése nélkül. A (4), (6) és (7) indítványozók pedig racionális döntés mellett kénytelenek egy a felszámolási eljárásban várható megtérülésnél rosszabb megtérülési arányt biztosító kárrendezést elfogadni, mert a hitelezői igényük kielégítését a Törvény az (5), (8), (9) és (10) indítványozókhöz hasonlóan ellehetetleníti a felszámolási eljárás során. Ezzel a Törvény a felszámolási eljárás során többek között a (4), (5), (6), (7), (8), (9) és (10) indítványozók hitelezői igényének kielégítésére szolgáló Quaestor vagyont von el az Alap javára, ami sérti a nevezett indítványozók tulajdonhoz való jogát, így az Alaptörvény XIII. cikkét. Megjegyezzük, hogy az alkotmánybírói gyakorlat különösen szigorú a visszaható hatály tilalmának és a tulajdonjog sérelmének együttes fennállása esetén.

A kárrendezésben való részvétel a jelen alkotmányjogi panasz D.1.b. fejezetében részletesen leírt okfejtés szerint kényszerré válik, amely egyik legfőbb oka az, hogy a Törvény 17. § (2) bekezdése megemeli az Alapra átszállt követelések prioritását. Ez egyértelműen sérti a (2), (3), (4), (6) és (7) indítványozók az Alaptörvény II. cikkéből levezethető jogügylet létrehozási szabadságának jogát. Esetükben ez a jogügylettől való elállás jogának sérüléseként jelentkezik, amikor a Törvényi szabályozás egésze – benne különösen az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése a Törvény 17. § (2) bekezdésében – olyan helyzetet teremt, ami hatásában kiüresíti a Törvény 13. § (5) bekezdésben biztosított jogot a kárrendezési kérelem visszavonására, mert Törvény hatályba lépése után egyéni érdekérvényesítés esetén az Alapra átszállt követelések prioritásának megemelése miatt semmilyen megtérülésre nem számíthatnak a felszámolási eljárás során.

A kárrendezésben való részvételhez pedig a Törvény 15. § (4) bekezdése értelmében le kell mondaniuk a károsultaknak a teljes követelésükről, vagyis többek között az adásvételi szerződésekből származó jogukról a felszámolási eljárás során történő hitelezői igény érvényesítésről. Mivel a kárrendezésben való részvétel az Alapra átszállt követelések prioritásának a Törvény 17. § (2) bekezdésében előírt megemelése miatt a kényszerré válik, ezzel pedig az adásvételi szerződésekből származó jogról való lemondás is a törvényi kényszerként jelenik meg. Mindez sérti az Alaptörvény II. cikkéből levezethető jogügylet létrehozási szabadságának jogát, mivel hatásában a Törvény által létrehozott kényszerről beszélhetünk, nem pedig önkéntes részvételtől. A Törvény 15. § (4) bekezdésében biztosított jogot kárrendezési kérelem

visszavonására kiüresíti, az egyéni érdekérvényesítést ellehetetleníti ugyanis a törvényi szabályozás, különösen az Alapra átszállt követelések prioritásának megemlése.

Az Alaptörvény ellenesnek ítélt rendelkezések: a Törvény 17. § (2) bekezdése.

E kérdésben érintett: A (2), (3), (4), (5), (6) és (7) indítványozók.

E. ZÁRÓ MEGJEGYZÉSEK

Az indítványunkban foglalt érvek alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a támadott szabályok alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és azokat semmisítse meg. Ezek belül kérjük, hogy a Törvény 15. § (4) és 17. § (2) bekezdéseit az Abtv. 45. § (4) bekezdésében biztosított jogával élve ex tunc, a kihirdetésre visszamenőleges hatállyal semmisítése meg.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdésének megfelelően kijelentjük, hogy jelen alkotmányjogi panasz nyilvánosságra hozatalához **hozzájárulunk**. Kijelentjük továbbá, hogy az indítványunkban szereplő személyes adataink nyilvánosságra hozatalához **nem járulunk hozzá**.

Az Alkotmánybíróság Ügyrendjétől szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat (a továbbiakban Ügyrend) 27. §-a alapján indítványomhoz csatolom az ügyfeleim által adott, az Alkotmánybíróság előtti eljárásra vonatkozó meghatalmazást.

MELLÉKLETEK:

(1) Indítványozó

(1)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal

(1)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nem nullás) – 2 oldal

(2) Indítványozó

(2)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal

(2)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nem nullás) – 2 oldal

(3) Indítványozó

(3)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal

(3)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nem nullás) – 2 oldal

(4) *Indítványozó*

- (4)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal
(4)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nem nullás) – 2 oldal

(5) *Indítványozó*

- (5)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal
(5)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nullás) – 2 oldal
(5)/3 A Kárrendezési Alap „részletes” hozamigazolása (külön kérésre, email csatolmányként küldte) – 1 oldal
(5)/4 Quaestor számlaszerződés – 2 oldal
(5)/5 Quaestor TBSZ 2013 számlaszerződés – 3 oldal
(5)/6 Adásvételi szerződések – 17 szerződés – összesen 26 oldal

Szerződésszám	Kötvény típusa	Vétel/Eladás	Lapok száma
19A05/366	QPT Ingatlankötvény	vételi	2
19A06/269	QPT Ingatlankötvény	vételi	2
19A08/417	QPT Ingatlankötvény	eladási	1
19A06/414	QPT Ingatlankötvény	vételi	2
19A08/577	QPT Ingatlankötvény	eladási	1
19A13/3436	QPT Ingatlankötvény	eladási	1
19A07/728	QPT Ingatlankötvény	vételi	6
19A08/987	QPT Ingatlankötvény	eladási	1
19A08/1212	QPT Ingatlankötvény	eladási	1
19A08/1879	QPT Ingatlankötvény	eladási	2
19A10/2379	QPT Ingatlankötvény	eladási	1
19A11/1630	QPT Ingatlankötvény	eladási	1
19A12/1872	QFH180406A11	eladási	1
19A12/37	QFH180406A11	vételi	1
19A13/3437	QFF180207C13	vételi	1
19A15/1331	QFF180207C13	vételi	1
19A14/1269	QFF180207C13	vételi	1

(5)/7 A PSFN (a QÉP Zrt. felszámoló) egyenlegközlője – 2 oldal

(6) Indítványozó

(6)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal

(6)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nem nullás) – 2 oldal

(7) Indítványozó

(7)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal

(7)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nem nullás) – 2 oldal

(8) Indítványozó

(8)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal

(8)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nullás) – 2 oldal

(9) Indítványozó

(9)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal

(9)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nullás) – 2 oldal

(10) Indítványozó

(10)/1 jogi képviselő meghatalmazása – 1 oldal

(10)/2 A Kárrendezési Alap kárrendezési határozata (nullás) – 2 oldal

A/1 Az Origo cikke Ibolya Tibor fővárosi legfőbb ügyész 2016. feb. 5-i sajtótájékoztatójáról, és a zár alá vett és lefoglalt Quaestor vagyon nagyságáról (<http://www.origo.hu/gazdasag/20160205-tizenegyember-ellen-vadat-emeltek-a-quaestor-ugyben.html>)

A/2 A nepszava.hu cikke Ibolya Tibor fővárosi legfőbb ügyész 2016. feb. 5-i sajtótájékoztatójáról, és a zár alá vett és lefoglalt Quaestor vagyon nagyságáról (<http://nepszava.hu/cikk/1084673>)

A/3 Az infovilag.hu cikke Ibolya Tibor fővárosi legfőbb ügyész 2016. feb. 5-i sajtótájékoztatójáról, és a zár alá vett és lefoglalt Quaestor vagyon nagyságáról (http://infovilag.hu/index.php?action=print&news_id=34045)

B/1 A portfolio.hu cikke a Kárrendezési Alap által kifizetett kárrendezés nagyságáról, és a nullás kárrendezésben részesülők számáról (http://m.portfolio.hu/befektetes/quaestor-penzek_megszereztuk_a_vegso_szamokat.230017.html)

B/2 A 24.hu cikke a Kárrendezési Alap által kifizetett kárrendezés nagyságáról, és a nullás kárrendezésben részesülők számáról (<http://24.hu/fn/gazdasag/2016/04/11/quaestor-penzek-itt-vannak-a-vegso-szamok/>)

B/3 A nepszava.hu cikke a Kárrendezési Alap által kifizetett kárrendezés nagyságáról, és a nullás kárrendezésben részesülők számáról (<http://nepszava.hu/cikk/1090972-fordulat-a-quaestor-kartalanasban>)

Budapest, 2016. 06. 17.

